

מרכז אלו"ט
למשפחה

סניפים:

מרכז
קרנינצי 63 א' ר"ג
טל' 03-6703077
b_lauren@netvision.net.il

ירושלים
הצפירה 30
טל' 02-5665294
Mishpacha_jerusalem@alut.org.il

באר שבע והדרום
רחבת יהודי סוריה
ת.ד. 3570, ב"ש
טל' 08-6431528
Mishpacha_beer_sheva@alut.org.il

מגזר ערבי
קרנינצי 63 א' ר"ג
טל' 03-6703077
Mishpacha_migzar@alut.org.il

חיפה
מוריה 20, חיפה
טל' 04-8101569
Mishpacha_haifa@alut.org.il

כרמיאל והעמקים
ת.ד. 50061 כרמיאל 21605
טל' 04-9905885
Mishpacha_carmiel@alut.org.il

חוברת זכויות

לבוגרים על רצף האוטיזם

ינואר 2014

משפחה יקרה,

מידע על זכויות הינו כלי חשוב המסייע בהתמודדות המשפחה בצמתים שונים, לכל אורך החיים. בהגיעו של בנכם/בתכם לגיל 18 והפיכתו/ה לבוגר/ת, חלים שינויים רבים, בכל התחומים. לאור השינויים החלים בתחום הזכויות מצאנו לנכון לרכז עבורכם את הזכויות המגיעות לבוגרים עם אוטיזם.

אני תקווה כי חוברת זו תעזור לכם, בכל שאלה, בקשה או התייחסות אתם מוזמנים לפנות לצוות מרכזי אלו"ט למשפחה שעומדים לרשותכם בסניפים הפזורים בארץ.

קרן סגל, עו"ס

מנהלת מרכזי אלו"ט למשפחה

* המידע הניתן להלן אינו בגדר ייעוץ משפטי ואין הוא מהווה תחליף לו. *

תוכן עניינים

עמ'	
4	מרכזי אלו"ט למשפחה
6	המוסד לביטוח לאומי
6	קצבת נכות כללית
10	קצבת שירותים מיוחדים
12	הנחה בתעריף תשלום החשמל והמים
13	מס הכנסה
14	הנחה בעמלת בנקים וקופות חולים
15	תו חניה לנכה
16	פטור מאגרת רישוי
17	פטור מעמידה בתור ופטור מתשלום מלווה
18	הנחות בתחבורה ציבורית
19	ארנונה
20	בזק
21	מס רכישה
23	סיוע ברכישת דירה
25	חוק דמי מחלה
26	העסקת עובד זר
29	גיוס לצה"ל
32	התנדבות דרך שירות לאומי
35	משרד הרווחה - השירות לטיפול באדם עם אוטיזם
40	חוק לרון
43	אפוטרופסות
	נספחים – טפסים לדוגמא
	נספח א' – תביעה לקצבת נכות כללית (עמוד ראשון, לדוגמא, הטופס המלא מונה 18 עמודים ומופיע באתר של ביטוח לאומי שכתובתו מופיעה בהמשך)
	נספח ב' – בקשה להנחה מבזק
	נספח ג' – טופס בקשה להעסקת עובד זר
	נספח ד' – בקשה לתו נכה ופטור מאגרת רישוי
	נספח ה' – טופס בקשה לבית משפט לענייני משפחה לקבלת אפוטרופסות

מרכזי אלו"ט למשפחה

המרכז למשפחה הוא פרויקט משותף של אלו"ט ומשרד הרווחה אשר הוקם כדי לתת מענה וללוות את המשפחות החל מרגע האבחון ולכל אורך הדרך. במרכז ניתן לקבל מידע, תמיכה, ייעוץ וליווי בנושאים שונים הקשורים לאוטיזם ולהתמודדות המשפחה: ניתן מידע לגבי שירותי אבחון וטיפול בקהילה, זכויות הניתנות על-ידי גופים שונים כמו ביטוח לאומי, משרד הרווחה ועוד, מידע לגבי מסגרות חינוך, דיור ותעסוקה, שמות אנשי מקצוע, פעילויות פנאי באזור המגורים ועוד. בנוסף, ניתן למצוא את הפעילויות הבאות:

- **הרצאות הניתנות על-ידי אנשי המקצוע המובילים בתחום, במגוון נושאים הקשורים לאוטיזם.**
- **קבוצות תמיכה להורים, לסבים ולאחים לילדים ולבוגרים.**
- **סדנאות הכוללות מספר מפגשים ממוקדים בנושא הקשור לאוטיזם.**
- **שיחות אישיות עם עובדת סוציאלית הן בפגישה והן בשיחות טלפוניות לפי הצורך (אפשרות לשיחה בעילום שם).**
- **מרכז מידע המיועד למשפחות, לאנשי מקצוע, לסטודנטים ולקהל הרחב. שירותי המרכז כוללים: ספרייה לעיון, מידע ממקורות מהימנים באינטרנט, ספרית וידאו, כתבי-עת ומאגרי מידע.**
- **"קו פתוח" - אפשרות לשוחח עם הורים מתנדבים לילדים הלוקים בבעיות תקשורת. טל' הקו הפתוח: 03-6709094**
הקו הפתוח נותן מענה טלפוני למידע וייעוץ:
אנשי מקצוע- בימים א'-ה' בשעות 10:00-16:00
הורים מתנדבים-
בימים א'-ה' בשעות 20:00-22:30
ימי ו' בשעות 12:00-15:00
ימי שבת בשעות 20:00-23:00
- **"הורים למען הורים" - תיווך בין משפחות לצורך ליווי, תמיכה אישית ועוד.**

אנו, אנשי המקצוע וההורים המתנדבים במרכזי אלו"ט למשפחה, עומדים לרשותכם בכל שאלה או התלבטות הקשורים לנושא.

סניפי המרכז למשפחה :

- מרכז: קריניצי 63 א', רמת גן, טל': 03-6703077
b_lauren@netvision.net.il
- באר שבע והדרום: רחבת יהודי סוריה, ת.ד. 3570, ב"ש,
טל': 08-6431528
mishpacha_beer_sheva@alut.org.il
- ירושלים: הצפירה 30, טל': 02-5665294
mishpacha_Jerusalem@alut.org.il
- חיפה: מוריה 20, טל': 04-8101569
mishpacha_haifa@alut.org.il
- כרמיאל והעמקים: ת.ד. 50061, כרמיאל, מיקוד: 21605
טל': 04-9905885
Mishpacha_carmiel@alut.org.il
- מגזר ערבי: קריניצי 63 א', רמת גן, טל': 052-4237535
mishpacha_migzar@alut.org.il

המוסד לביטוח לאומי

1. קצבת נכות כללית

מהי קצבת נכות כללית?

קצבת נכות כללית היא קצבת קיום, הניתנת לנכים שעקב ליקוי גופני, שכלי או נפשי יכולתם להשתכר פחותה. קצבה חודשית זאת ניתנת לנכים לפי חוק הביטוח הלאומי ובאחריותו של המוסד לביטוח לאומי. בשונה מהזכאות לגמלת ילד נכה הניתנת לילדים עד גיל 18, מכוח סעיף ספציפי המדבר על "אוטיזם ודומיו", הרי שנכון להיום לא קיימת כל הגדרה דומה בתקנות הביטוח הלאומי הנוגעות לבוגרים. על כן, קצבת הנכות הכללית ניתנת לאנשים על הספקטרום האוטיסטי באמצעות סעיף הדן בנכויות נפשיות וסעיף הדן בפיגור שכלי.

מי זכאי?

מבוטח מעל גיל 18 ועד גיל פרישה, תושב ישראל, המתגורר בבית, שעקב ליקוי גופני, שכלי או נפשי אין לו הכושר להשתכר או שאין הוא משתכר סכום השווה ל-25% מן השכר הממוצע במשק.

חשוב! כשהבוגר מתגורר בדיור חוץ ביתי של משרד הרווחה הוא אינו זכאי לקבל קצבת נכות מביטוח לאומי, הוריו זכאים לקבל סכום השווה ל-20% מהקצבה.

למי פונים וכיצד?

המלי"ל (המוסד לביטוח לאומי) מפסיק לשלם גמלת ילד נכה בגיל 18 ושלושה חודשים. לקראת גיל 18 יש לאסוף את המסמכים הדרושים ובגיל 18 לפנות לסניף המלי"ל הקרוב לביתכם ולהגיש תביעה לקצבת נכות כללית בטופס המיועד לכך.

לתביעה יש לצרף את המסמכים הבאים:

1. תעודות רפואיות וכל מסמך רפואי אחר, לרבות אישורים על טיפולים.
2. אישורים על עבודה ושכר ממקום העבודה, באם המבוטח עובד.
3. אם התובע הנו תלמיד בבית ספר לחינוך מיוחד - יש לצרף דוח תפקודי מבית הספר.
4. פרטי חשבון בנק.
5. כל מסמך אחר שיש בו להוכיח את הזכאות לקצבה.
6. אישור על פתיחת תיק אפוטרופסות.

שלבי הטיפול בהגשת התביעה

שלב ראשון – קביעת אחוזי נכות - בדיקה רפואית על ידי רופא מוסמך מטעם המוסד לביטוח לאומי לקביעת אחוז נכות רפואית. תנאי לעבור לשלב הבא הוא נכות רפואית בשיעור של 40% לפחות כאשר יש ליקוי אחד של 25% לפחות, או כאשר נקבע שיעור של 60% ומעלה כשאין ליקוי אחד של 25% לפחות.

שלב שני - קביעת דרגת אי כושר להשתכר –

בקביעת דרגת אי - הכושר להשתכר בודקים באיזו מידה ליקוויו של המבוטח משפיע על כושרו לעבוד ולהשתכר, על יכולתו לשוב לעבודתו (לעבודה מלאה או חלקית) ועל יכולתו לעבוד בעבודה אחרת או ללמוד מקצוע חדש (לפי השכלתו, כושרו הגופני ומצב בריאותו).
פקיד התביעות של המוסד לביטוח לאומי יחליט אם המבוטח הנו "נכה" ויקבע את דרגת אי-הכושר לאחר התייעצות עם רופא מוסמך ועם פקיד שיקום של המוסד לביטוח לאומי.
כל זמן שהמצב הרפואי או התפקודי של הנכה אינם יציבים, רשאי פקיד התביעות לקבוע דרגת אי-כושר לזמן מוגבל. בתום פרק הזמן הזה תשוב ותיבדק דרגת אי - הכושר.

שלב שלישי – החלטה

גובה הקצבה (אחוזי קצבת נכות) נקבע עפ"י אחוזי דרגת אי הכושר שנקבעו. אי כושר השתכרות בשיעור הפחות מ-50% אינו מזכה בקצבה. בוגר אשר נקבעו לו 75% ומעלה של דרגת אי כושר עבודה זכאי ל-100% קצבת נכות כללית.
דרגות אי כושר השתכרות המאפשרות קבלת קצבה הינן: 60%, 65%, 74%, 100%. ככל שהדרגה גבוהה יותר שיעור הגמלה גבוה יותר
החלטת פקיד התביעות תשלח בכתב לבית התובע.

שיעורי הקצבה

נכה שנקבעה לו דרגת אי-כושר להשתכר בשיעור של 75% ומעלה זכאי לקצבת נכות חודשית מלאה. שיעור הקצבה המלאה ליחיד-2299 ₪ (החל מה- 01.01.2013).
נכה שנקבעה לו דרגת אי-כושר להשתכר בשיעור של 75% או יותר ונקבעה לו אחוזי נכות רפואית בשיעור של 50% לפחות והוא אינו שוהה במוסד זכאי לקצבה חודשית נוספת בהתאם לאחוז הנכות הרפואית, בסכום שבין 247 ₪ (החל מה- 01.01.2013) ל-365 ₪ (החל מה- 1.1.2013).
נכה שנקבעה לו דרגת אי-כושר בשיעור שבין 60% ל-74% זכאי לקצבת נכות חודשית חלקית לפי דרגת אי-הכושר.
לדוגמא: נכה שנקבעה לו דרגת אי כושר להשתכר בשיעור 60% יקבל קצבה בשיעור של 60% מקצבה מלאה.
קצבת הנכות משולמת ב- 28 בחודש לחשבון הבנק של הזכאי לקצבה או לחשבון האפוטרופסיים. מקבל קצבת נכות שאין לו כל הכנסה אחרת פטור מתשלום דמי ביטוח לאומי בעד הזמן שמגיעה לו הקצבה.

בדיקה מחודשת לפי בקשת המבוטח

מי רשאי לבקש בדיקה מחדש?

- מי שתביעתו לקצבת נכות נדחתה (מפני שנקבעו לו פחות מ-40% נכות רפואית או מפני שנקבעה לו דרגת אי-כושר להשתכר פחותה מ-50%), וכן מי שנקבעה לו, דרגת אי-כושר חלקית, אם עברו 6 חודשים מן הקביעה האחרונה של המוסד.
- מי שחל שינוי משמעותי במצבו הרפואי או התעסוקתי, שיש בו כדי להשפיע על דרגת אי-כושר להשתכר, גם אם לא חלפו 6 חודשים מן הקביעה האחרונה של המוסד. לבקשה יש

לצרף תעודות רפואיות מאת הרופא המטפל על החמרה במצב הרפואי ואישורים על הכנסות מעבודה .

בדיקה מחדש של שיעור הנכות הרפואית

נכה רשאי לבקש כי שיעור נכותו הרפואית ייקבע מחדש אם מתקיימים כל אלה :

1. נקבעה לו דרגת אי כושר בשיעור של 75% לפחות ;
2. חלפו 12 חודשים מן הקביעה האחרונה של אחוז נכותו הרפואית ;
3. רופא מוסמך קבע כי ליקוי שבקשר אליו נקבעה הנכות הרפואית הוחמר, או כי נתגלה ליקוי חדש .
4. הנכה אינו מאושפז במוסד .

עררים:

הגשת ערר על אחוז הנכות הרפואית

1. נכה אשר נקבעו לו פחות מ-80% נכות רפואית, או דרגת אי כושר הנמוכה מ-75%, רשאי לערור על אחוז הנכות יש להגיש ערר מנומק בכתב , לסניף המוסד לביטוח לאומי הסמוך למקום המגורים בתוך 60 יום ממועד קבלת ההודעה הכתובה של המוסד בדבר אחוז הנכות.
2. הוועדה הרפואית לעררים רשאית לאשר את אחוז הנכות הרפואית שקבע הרופא המוסמך או לשנותו.
3. על החלטת הוועדה הרפואית לעררים ניתן לערער רק בשאלות משפטיות וזאת בפני בית הדין האזורי לעבודה. את הערעור יש להגיש לבית הדין בתוך 60 יום ממועד קבלת ההודעה הכתובה של המוסד בדבר החלטת הוועדה הרפואית לעררים.

הגשת ערר על דרגת אי - הכושר

מי שנקבע לגביו שהוא לא איבד מכושרו להשתכר או שאיבד פחות מ 50% מכושרו להשתכר, וכן מי שנקבעה לו דרגת אי-כושר שאינה עולה על 74%, רשאי להגיש ערר לועדת העררים. הגשת הערר תיעשה בסניף המוסד לביטוח לאומי שבמקום המגורים, בכתב ובצירוף נימוקים, בתוך 30 יום מתאריך קבלת ההודעה הכתובה של המוסד על ההחלטה בדבר דרגת אי- הכושר. הוועדה לעררים רשאית לאשר את דרגת אי- הכושר שקבע פקיד התביעות או לשנותה.

החלטת הוועדה לעררים סופית, ואין לערער עליה אלא בשאלות משפטיות בלבד לפני בית הדין האזורי לעבודה, תוך 60 ימים ממועד קבלת ההודעה הכתובה של המוסד בדבר החלטת הוועדה לעררים.

[קישור לטופס תביעת קצבת נכות כללית](#)

חשוב לדעת: מי שמקבל קצבת נכות כללית עשוי להיות זכאי להטבות במוסדות שונים. להלן הפירוט המופיע באתר הביטוח הלאומי:

זכויותיהם של מקבלי קצבת נכות כללית במוסדות שונים

1. רשויות מקומיות- הנחה בארנונה
 2. משרד התחבורה- הנחה בתחבורה ציבורית
 3. מתן שירות ציבורי ללא המתנה בתור ופטור מתשלום מלווה
 4. משרד הבינוי והשיכון- סיוע בשכר דירה או רכישת דירה
 5. משרד הרווחה
 6. קופות חולים
 7. מס הכנסה- נקודות זיכוי
 8. מס רכישה
 9. מינהל מקרקעי ישראל
- * יפורט בהרחבה על הזכויות הללו בהמשך

2. קצבת שירותים מיוחדים

מי זכאי?

גברים ונשים מגיל 18 ועד לגיל הפרישה, המבוטחים בביטוח הלאומי וזקוקים לעזרה רבה של אדם אחר בפעולות היום יום (לבוש, אכילה, רחצה, ניידות בבית ושליטה על הפרשות), או שהם זקוקים להשגחה מתמדת למניעת סכנת חיים לעצמם או לאחרים.

הקצבה משולמת בנוסף לקצבת הנכות הכללית ונקבעת על פי רמת התפקוד ורמת התלות בזולת.

יש לעמוד בכל התנאים הבאים:

1. הבוגר מבוטח בביטוח הלאומי, גילו נע בין 18 ו-90 יום ועד לגיל פרישה והוא נמצא בישראל.
2. הוא מקבל קצבת נכות כללית מן הביטוח הלאומי ונקבעה לו נכות רפואית בשיעור של 60% לפחות (לעניין שירותים מיוחדים), או הוא אינו מקבל קצבת נכות כללית, אך נקבעה לו על-ידי הביטוח הלאומי נכות רפואית בשיעור של 75% (לעניין שירותים מיוחדים), ובלבד שהוא עונה גם על התנאים המפורטים בהמשך;
3. הוא אינו מקבל הטבות על-פי הסכם ניידות.
4. הוא אינו מאושפז במוסד שניתנים בו שירותי רפואה, שירותי סיעוד או שירותי שיקום.

כל מסמך אחר שיש בו להוכיח את הזכאות לקצבה.

למי פונים וכיצד?

לאחר קבלת האישורים לקצבת נכות כללית, יש לפנות לסניף המל"ל, הקרוב לביתכם ולהגיש תביעה לקצבת שירותים מיוחדים בטופס המיועד לכך.

לתביעה יש לצרף את המסמכים הבאים:

- תעודות רפואיות עדכניות וכל מסמך רפואי אחר, לרבות אישורים על טיפולים.
- כל מסמך אחר שיש בו להוכיח את הזכאות לקצבה.

שיעורי הקצבה

1. שיעור הגמלה לשירותים מיוחדים בעבור מבוטחים שעמדו באחד מתנאי הסף, נקבע על פי מידת התלות של המבוטח בזולת.
 2. ישנן שלש דרגות תלות, וכל דרגה מתארת מידה שונה של תלות מהנמוך לגבוה ומזכה בשיעור גמלה שונה:
- א. מי שזקוק לעזרה רבה בעשיית רוב פעולות היום יום **ברוב** שעות היממה, או מי שזקוק להשגחה מתמדת, זכאי ל - 50% מקצבת נכות מלאה ליחיד.

ב. מי שזקוק לעזרה רבה בעשיית כל פעולות היום יום ברוב שעות היממה, זכאי ל-105% מקצבת נכות מלאה ליחיד.

ג. מי שתלוי לחלוטין באדם אחר בעשיית כל פעולות היום יום בכל שעות היממה, זכאי ל-175% מקצבת נכות מלאה ליחיד.

נוסף על הסכום הבסיסי של הקצבה משולמת תוספת לקצבה :

למי שמקבל קצבה לשירותים מיוחדים בשיעור של 50% (301 ש"ח החל מ- 01.01.2013)

למי שמקבל קצבה לשירותים מיוחדים בשיעור של 105% (612 ש"ח החל ב- 01.01.2013).

למי שמקבל קצבה לשירותים מיוחדים בשיעור של 175% (913 ש"ח החל ב - 01.01.2013).

קישור לטופס תביעת קצבת שירותים מיוחדים

למי פונים?

את התביעה לקבלת קצבת שירותים מיוחדים יש להגיש בסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום המגורים. לפני ההחלטה ייבדק תובע הקצבה בידי רופא מטעם הביטוח הלאומי, ובמקרים מסוימים ייבדק גם בביתו בידי איש מקצוע, שיעריך את מידת התלות שלו בזולת.

הגשת ערר לוועדת העררים

ערר לוועדת עררים לשירותים מיוחדים יכול להגיש מי שאינו שבע רצון מהחלטת המוסד לביטוח לאומי בגלל גובה הקצבה שאושרה לו, או משום שתביעתו נדחתה וכן אם אינו שבע רצון מתאריך תחילת הזכאות לקצבה שאושרה לו, ובתנאי שהוא אחד מאלה :

1. מקבל קצבת נכות כללית ובעל נכות רפואית בשיעור 60% לפחות.

2. אינו מקבל קצבת נכות כללית, ובעל נכות רפואית בשיעור של 75% לפחות.

3. מי שהיה זכאי לקצבה לשירותים מיוחדים לפני שהגיע לגיל פרישה.

ערר מנומק בכתב יש להגיש בתוך 90 יום מיום שהתקבל מכתב ההחלטה. את הערר יש להגיש בסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום המגורים.

הגשת ערר לבית הדין לענייני עבודה

ערעור לבית הדין האזורי לעבודה יכול להגיש מי שאינו שבע רצון מהחלטת ועדת עררים, בשאלות משפטיות בלבד. את הערעור יש להגיש לבית הדין בתוך 30 יום מיום שהתקבל מכתב ההחלטה.

פרטים נוספים על "קצבת נכות כללית" ו"קצבת שירותים מיוחדים" ניתן לקבל באתר הביטוח

הלאומי <http://www.btl.gov.il>

הנחה בתעריף תשלום החשמל הביתי עבור אדם המצוי על הרצף האוטוסיטי

החל מ- 05/2012 ועד ל- 31/12/14 בוגרים שמלאו להם 18 שנים וטרם הגיעו לגיל פרישה, המצויים על הספקטרום האוטוסיטי ומקבלים קצבת שירותים מיוחדים בשיעור של 105% או 175%, זכאים לתשלום מופחת בשיעור של 50% מהתעריף הביתי, בעד 400 הקוט"ש הראשונים מידי חודש, בשימוש ביתי בלבד.

הזכאי או ההורה/האפוטרופוס יפעלו לרישום החוזה בחב' החשמל על שם הזכאי באמצעות פנייה למרכז השירות הטלפוני של חב' החשמל 103.

הנחה בתעריף תשלום המים הביתי

החל מה- 1.7.12 תינתן תוספת של מ"ק לזכאי לחודש. ההטבה תינתן לצרכנים ביתיים בלבד, בגין הנכס בו הם מתגוררים.
* כל אזרח זכאי לקבל 3.5 מ"ק לחודש בתעריף המים הנמוך. ההטבה מאפשרת לקבל 3.5 מ"ק נוספים לחודש בתעריף הנמוך.

מי זכאי?

- בוגר עם אוטיזם שנקבעה לו נכות רפואית בשיעור של 70% לפחות, לפי חוק הביטוח הלאומי.
- בוגר עם אוטיזם הזכאי לקצבת שירותים מיוחדים.
ביטוח לאומי מעביר באופן אוטומטי את פרטי הזכאים ואין צורך לפנות באופן אקטיבי ולבקש את ההטבה המגיעה לכם.

בכל פנייה בנושא זה ניתן לפנות למוקד של רשות המים בטלפון: 072-2755440

מס הכנסה

הזכות

מס הכנסה מעניק שתי נקודות זיכוי להורים לילד/ בוגר על רצף האוטיזם, וזאת על פי פרשנות מרחיבה שניתנת לסעיף 45 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] אשר לא מזכיר אוטיזם באופן מפורש.

מי זכאי?

הורים לבגיר שנקבעה לו דרגת אי כושר להשתכרות בשיעור של 74% לצמיתות על ידי המוסד לביטוח לאומי . תקופת הזכאות במס הכנסה הינה לצמיתות.

למי פונים?

לצורך תביעת נקודות הזיכוי יש להגיש טפסים למשרדי מס ההכנסה באזור המגורים.

הטפסים אותם יש להגיש:

1. טופס 116 א'- בקשת זיכוי ממס בגין קרוב נטול יכולת. הטופס מצורף- נספח א'.
2. טופס 127 "תעודה רפואית" של מס הכנסה אותה ימלא רופא מומחה בלבד (נוירולוג/ פסיכיאטר). הטופס מצורף- נספח ב'.
3. אישור על קבלת קצבות נכות כללית

קישור לטפסים:

[1. בקשת זיכוי מס בגין קרוב נטול יכולת- טופס 116 א'](#)

[2. תעודה רפואית- טופס 127](#)

הזיכוי הוא על משכורת אחת של ההורים, על פי בחירתם, וניתן גם לחלק את נקודות הזיכוי בין ההורים על פי בקשתם.

- תקופת הזכאות לנקודות זיכוי היא בהתאם לתקופת הזכאות לקצבת נכות כללית המצוינת באישור של המוסד לביטוח לאומי. ניתן לנסות לבקש מהפקיד "אישור רב שנתי" גם ללא תעודה מרופא/מהמוסד לביטוח לאומי כיוון ויש לו אפשרות לתת אישור כזה.
- הורים זכאים לקבלת החזרי מס רטרואקטיביים עבור שש השנים הקודמות לתאריך הבקשה (ובלבד שההכרה בביטוח לאומי הייתה קיימת במהלך אותן שנים), בתוספת ריבית והצמדה כמקובל במס הכנסה.
- במידה שאחד ההורים אינו עובד, קיים שינוי בזכאות.

הנחה בעמלות בנקים

הזכות

4 פעולות על ידי פקיד בחודש במחיר פעולה בערוץ ישיר

מי זכאי?

לקוח נכה דהיינו לקוח שהציג לבנק אישור מהמוסד לביטוח לאומי, כמשמעותו בחוק הביטוח הלאומי ולפיו הוא סובל מנכות בשיעור של 40% או יותר. הזכאות תחל ב-1 בחודש שלאחר הצגת אישור כנדרש.

פעולה על ידי פקיד כגון משיכה יקרה משמעותית בהשוואה לפעולה בערוץ הישיר (משיכה בכספומט), לקוח אשר יציג אחוזי נכות יחויב על 4 פעולות בחודש של פקיד כמו פעולה בערוץ הישיר.

קופות חולים

1. מקבלי קצבת נכות כללית זכאים לפטור מתשלום בעד ביקור אצל רופא פנימי ומקצועי, בעד התחייבות בבית חולים ובעד ביקור במכונים ומרפאות חוץ. הפטור ניתן באופן אוטומטי בהתאם לרשימות המועברות על ידי המוסד לביטוח לאומי. לבירורים ניתן לפנות לתחום רישום והקצאה בביטוח הלאומי, בטל': 6462000-02.
2. מומלץ לבדוק מול הביטוחים המשלימים והסיעודיים של קופות החולים השונות זכויות למימון והחזרים שונים.

תו חנייה לנכה

הזכות

תו חנייה לנכה מאפשר לחנות את הרכב במקומות המיועדים לנכים, וכן במקומות בהם אין החנייה מותרת, בהתקיים תנאים מסוימים הקבועים בחוק (שעיקרם אי הפרעה לתנועה). חוק חנייה לנכים ומשרד התחבורה אינם פוטרים בעל תו מתשלום בעבור חנייה. יחד עם זאת, נכה פטור מתשלום על חנייה במקום ציבורי שהגישה הנגישה היחידה אליו לנכה היא דרך חנייה במקום הציבורי הכרוכה בתשלום.

מי זכאי?

הורים שדרגת נכותם הרפואית של בניהם/ ביתם מגיעה ל-60% לפחות, שתנועתם בלי רכב עלולה לערער את מצב בריאותו, וכן הורים לנערים בעלי מוגבלות ברגליהם הזקוקים לכסא גלגלים או לרכב כאמצעי תנועה. בסוף 2010 משרד התחבורה הציג נוהל עבודה חדש אודות דרכי העבודה של הוועדה למתן תוי חנייה לנכים ובו נכלל כקריטריון מפורש-אוטיזם, אולם קריטריון זה לא מזכה בתו נכה באופן אוטומטי, כל בקשה נבדקת לגופו של עניין.

למי פונים

למשרד הרישוי המחוזי באזור המגורים (ניתן לקבל שירות זה גם בסניף הרישוי ברמלה).

את הבקשות יש להעביר ליחידה לטיפול במוגבלי ניידות במרכז עדכון ובקרה ת.ד. 72 חולון, מיקוד 58100. או בפקס 03-5027686. אין צורך להגיע למשרדי הרישוי.

במקרים של שאלות/ בעיות ניתן לפנות לנציגת פניות הציבור במשרד הרישוי בחולון- יפה סרי yaffas@mot.gov.il

ניתן לקבל רשימת משרדי הרישוי ופרטים נוספים במענה הקולי או האנושי במספרים 1-222-56-78 או 5678*. ניתן לצפות ברשימת משרדי הרישוי באתר האינטרנט של משרד התחבורה.

http://he.mot.gov.il/index.php?option=com_content&view=category&id=29&Itemid=149

הטפסים אותם יש להגיש

1. טופס בקשה לתג נכה (מצורף נספח ד').
2. אישור הזכאות לגמלת נכות של המוסד לביטוח לאומי.
3. פרוטוקול הוועדה הרפואית של ביטוח לאומי.
4. אישור רופא המציין את מגבלות הנער בכל הקשור לניידות, וכן שהוא זקוק להשגחה, עזרה בטיפול ותנועתו ללא רכב עלולה לערער את מצב בריאותו.
5. מכתב בקשה של ההורים.
6. ת.ז. של בעל הרכב הרשום בה רשומה הקרבה המשפחתית לבעל המוגבלות.

7. רישיון הרכב
8. אם הרכב אינו על שם הנכה, יש להמציא מסמכים המוכיחים את הקשר אליו: תעודות זהות של בני הזוג, או תעודות זהות של בעלי הרכב בו רשום הנער; או מינוי כאפוטרופוס.
9. במידה הרכב רשום על אדם שאינו קרוב אל בעל המוגבלות יש לצרף הצהרה בפני עורך דין או תצהיר בבית משפט של הנכה ושל בעל הרכב הרשום, כי בעל הרכב מעמיד את הרכב לשימושו האישי של הנכה דרך קבע.
10. אם הרכב רשום על שם חברה - יש להציג מכתב מהחברה עם לוגו תואם לשם החברה, שהרכב צמוד לשימושו של בעל הרכב כדרך קבע;
11. אם הרכב רשום על חברות השכרה/ליסינג - יש להמציא הסכם שכירות.

הערות חשובות:

- על פי תיקון חוק חניה לנכים, התשנ"ד-1993, ניתן לקבל תו חנייה לשני כלי רכב, ובלבד שיוכח ששניהם משמשים להסעתו של הנער.
- מי שאין בידיו אישור נכות כדין (מהרופא המוסמך, כמפורט לעיל) ואינו זכאי לאגרת רישוי מופחתת, יכול לבקש תו נכה באישור רופא של אגף הרישוי. את הבקשה יש להגיש למשרד הרישוי הקרוב למקום המגורים עם מסמכים רפואיים עדכניים, והיא תיבדק בידי רופא אגף הרישוי. התשובה תינתן על ידי משרד הרישוי.
- יש לשים לב כי אין להשתמש בתו נכה ללא נוכחות הזכאי לתו. מי שישתמש בתו שלא כדין עלול לקבל קנס גבוה.

פטור מאגרת רישוי

ניתן לזכאים לתו נכה. אגרת רישוי לרכב של נכה נכון לינואר 2010 היא 21 ש"ח, והיא מתעדכנת מעת לעת.

תנאי הזכאות

- אגרת הרישוי תשולם בעבור רכב שהתקיימו בו כל אלה:
- א. הרכב הוא רכב נוסעים פרטי, רכב פרטי דו שימושי, רכב מסחרי שמשקלו הכולל אינו עולה על 3,500 ק"ג, אוטובוס זעיר פרטי או אופנוע. ייתכן שיאושר רכב מסחרי שמשקלו הכולל אינו עולה על 5,000 ק"ג.
- ב. הוא רשום על שמו, על שמו ועל שם בן זוגו, על שם בן זוגו בלבד, או על שם האפוטרופוס שלו.
- תשלום רטרואקטיבי - ניתן לקבל החזר של החלק היחסי של אגרת הרישוי. יש לפנות למשרד הרישוי הקרוב למקום המגורים.
- רכב הרשום על שם בעל המוגבלות או הנרשם על שמו פטור מאגרת שינוי בעלות. השינוי ללא תשלום, מבוצע במשרד הרישוי בלבד.
- ג. הוא אינו משמש לצורכי עסק או מסחר.

אין בחוק נהלים מחייבים לגבי מתן אישורים לתו חניה ואגרת רישוי מופחתת, לכן קיימת שונות בין הלשכות השונות.

קישור לטופס בקשה לתו נכה ופטור מאגרת רישוי:

<http://media.mot.gov.il/PDF/RISHUI/BakashaLeTav.pdf>

לבירורים נוספים ניתן לפנות

מבקר משרד התחבורה - ת.ד. 42, בית דגן 50250

טל' 03-9545400, פקס 03-9545450

בימים א-ה בשעות 10:00-12:00

חוק חניה לנכים :

<http://www.aisrael.org/Index.asp?ArticleID=1835&CategoryID=428&Page=1>

פטור מעמידה בתור ופטור מתשלום מלווה

ביום 25.10.2013, נכנסו לתוקף תקנות המאפשרות קבלת שירות ציבורי ללא המתנה בתור, וכן מתן פטור מתשלום למלווה של אדם במקומות ציבוריים.

מתן שירות ציבורי ללא המתנה בתור, מי זכאי? -

אדם מגיל 18 ומעלה המצוי על הספקטרום האוטיסטי, אשר נקבעה לו נכות רפואית בשיעור של 50% או יותר זכאי למתן שירות ציבורי ללא המתנה בתור.

להלן [רשימת השירותים הציבוריים](#)

שימו לב, מתן שירות ציבורי ללא המתנה בתור, לא יחול במקום בו ההמתנה היא במכונית, כגון בכניסה לגן לאומי או תחנת דלק.

מתן פטור מתשלום למלווה של אדם עם אוטיזם במקומות ציבוריים - מי זכאי?

*אדם מגיל 18 ומעלה המצוי על הספקטרום האוטיסטי שנקבעה לו נכות רפואית בשיעור של 50% או יותר.

*אדם מגיל 18 ומעלה, המצוי על הספקטרום האוטיסטי ומקבל קצבת שירותים מיוחדים.

להלן [רשימת המקומות הציבוריים](#).

שימו לב, מתן פטור מתשלום למלווה במקום ציבורי, לא יחול במקום בו השירות כרוך במתן שירות פרטני למלווה, כגון הקצאת מושב, חדר אישי וכו'..

• את הזכויות האמורות לעיל, ניתן יהיה לממש בהצגת תעודת הנכה החדשה מביטוח לאומי, אשר על גביה יסומן "פטור מעמידה בתור/פטור מתשלום מלווה".

• ביטוח לאומי מתעתד לשלוח את התעודות החדשות במהלך חודש דצמבר 2013, ואין צורך לפנות אליו באופן אקטיבי.

לבירורים נוספים ניתן לפנות לנציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות בטל' : 02-

5088034, מייל : iritsha@mishpatim.gov.il

הנחות בתחבורה ציבורית

נכה מעל גיל 18, המקבל קצבת נכות מהביטוח הלאומי – זכאי להנחה בגובה 33% מתעריפי הנסיעה בתחבורה ציבורית בקווי תחבורה מסוימים (יש קווים שבהם אין הנחה). ההנחה ניתנת באמצעות רכישת כרטיסיות הנחה לזכאים בלבד, הנמכרות באוטובוסים או בקופות התחבורה.

• מי זכאי?

- מקבלי קצבת נכות כללית בעלי דרגת אי-כושר השתכרות יציבה בשיעור של 75% לפחות ומקבלי קצבת נכות כללית המקבלים גם הבטחת הכנסה, ומי אשר ניתנה לו תעודת זכאות מהמפקח על התעבורה.

• למי פונים?

- תעודת הזכאות להנחה מונפקת פעם בשנתיים באופן אוטומטי, והיא ניתנת כחודש לאחר קבלת האישור לקצבת נכות מהביטוח הלאומי. אין צורך לפנות למשרד התחבורה.
- מי שלא קיבל את התעודה, יכול לפנות בכתב אל: אגף תחבורה ציבורית, רח' המלאכה 8, ת"ד 57109 תל אביב 61570, פקס: 03-5657281.
- ניתן לפנות לטלמסר 03-5657183 ולהשאיר פרטים:
- 1. תעודת זהות
- 2. שם פרטי + שם משפחה
- 3. כתובת למשלוח התעודה
- ניתן לפנות גם בטלפונים 03-5657193, 03-5657243
- תעודת הזכאות תגיע בדואר.
- יש להציג את התעודה בפני נהג האוטובוס, או בקופות התחבורה, כדי לרכוש כרטיסיית הנחה לזכאים.

ארנונה

הזכות

קיימת המלצה לרשויות המקומיות למתן הנחה בתשלום הארנונה (ע"פ תקנות ההסדרים במשק המדינה (הנחה בארנונה) התשנ"ג – 1993). גובה ההנחה ניתן על פי החלטת הרשות המקומית ומשתנה מרשות לרשות. תקנות משרד הפנים מחייבות את כל הרשויות המקומיות להפעיל "ועדת הנחות בארנונה". תפקיד הועדה הוא לבחון את זכאותם של התושבים לסוגי הנחות שהן בסמכות הועדה על-פי הקריטריונים שקבע החוק.

מי זכאי?

ע"פ תיקון משנת תשע"א. החל מה- 1.1.2011 תינתן הנחה לילד גם לאחר שמלאו לו 18 שנים רק אם בשל נכותו התקבלה עבורו גמלת ילד נכה בהיותו קטין וממשיכה להתקבל עבורו גמלה על ידי המוסד לביטוח לאומי כבגיר. ההנחה המקסימאלית היא 33% כל עוד הבגיר גר בבית הוריו/משפחת אומנה.

במידה והבגיר מתגורר לבדו והוא זה המשלם את תשלום הארנונה תינתן לו הנחה בהתאם לדרגת הנכות הרפואית ודרגת אי כושר השתכרות שנקבעו לו. פרטים בקישור: ¹

http://www.nevo.co.il/law_html/law01/297_032.htm

למי פונים?

על מנת לקבל את ההנחה יש לפנות לאגף לגביית ארנונה ברשות המקומית, לקבלת טופס לבקשת הנחה בארנונה, ולהגיש את הבקשה בצירוף מסמכים רלוונטיים: אישור לקצבת נכות, מסמכים רפואיים.

- ההנחה איננה ניתנת באופן אוטומטי, וכל פניה נדונה לגופה.
- ניתן להגיש בקשה להנחה גבוה יותר על בסיס נזקקות (לפי מבחן גובה הכנסה ומס' נפשות המתגוררות בבית). גמלת הנכות לה הילד זכאי, לא תחושב במבחן ההכנסות הבודק זכאות ההורים להנחה בארנונה.

בזק

הזכות

בזק מקנה הנחות בתשלום התקנת קו טלפון (חד-פעמי), העתקתו, וכן הנחה קבועה בחשבון הטלפון. ההנחה ניתנת רק עבור טלפון של בזק ולא עבור מרכזיה.

הנחה בתשלומי טלפון של חברת בזק היא באחריות ובמימון אגף השיקום במשרד הרווחה. טלפון לבריורים: 02-5085430, גב' אהובה רובס (שעות מענה טלפוני: ימים א'-ד' 30:12-30:8). את הטופס והאישורים הנדרשים יש לשלוח לכתובת: אגף השיקום- משרד הרווחה ת.ד: 1260, ירושלים 91012.

אין הנחות רטרואקטיביות בתשלומי טלפון ולכן מומלץ למהר בהגשת הבקשה.

מי זכאי

הזכאות ניתנת עבור האדם בעל הנכות. כל עוד הוא מתגורר בבית, המשפחה זכאית להנחה, ברגע שהאדם עם האוטיזם יוצא מהבית ההנחה בטלה.

זכאים נכים שהמציאו אישור של המוסד לביטוח לאומי על נכות רפואית בשיעור של 80% ומעלה, ואישור המעיד על קבלת קצבת נכות של המוסד לביטוח לאומי בשיעור של 75% ומעלה. רק שני האישורים גם יחד מעניקים את הזכאות להנחה.

למי פונים

האחריות לתפעול ומימון מערכת ההנחות בבזק היא בידי משרד הרווחה. לקבלת ההנחה יש ליצור קשר עם אגף השיקום במשרד בטלפון: 02-5085430, ימי א'-ד' בין השעות 00:12-30:8, גב' אהובה רובס. את הטופס והאישורים הנדרשים יש לשלוח לכתובת: אגף השיקום - משרד הרווחה, ת.ד. 1260, ירושלים 91012.

יש לבקש טופס הנחה מתאים (המצ"ב כנספח ב'). בנוסף, יש לצרף אישור קצבת נכות בשיעור של 75% ומעלה וכן אישור נכות רפואית בשיעור של 80%. את האישורים הנ"ל בתוספת צילום חשבון הטלפון וכן צילום תעודת הזהות של האדם בעל הנכות יש לשלוח לכתובת: אגף השיקום - משרד הרווחה, ת.ד. 1260, ירושלים 91012. ההנחה היא מיום הפניה של משרד הרווחה ל"בזק", אין החזר רטרואקטיבי.

- הורים לשני ילדים בעלי צרכים מיוחדים זכאים להנחה כפולה.

אופן הטיפול בבקשה

1. הגורמים המקצועיים באגף השיקום יבדקו את זכאותו על פי המסמכים שצורפו לבקשה.
2. נמצא הפונה לא זכאי, תוחזר אליו הבקשה ונספחיה בתוספת מכתב הסבר.
3. נמצא הפונה זכאי להנחה בתשלום התקנה ו/או חשבון טלפון, ישלח אליו טופס אישור חתום.
4. הזכאי יפנה עם האישור לסניף בזק הקרוב למקום מגוריו כדי לממש את ההנחה.
5. ההנחה על תשלום חשבון הטלפון תבוא לידי ביטוי בחשבון הטלפון עצמו.
6. הורים שנמצאו זכאים להנחה בעד ילדם הנכה, יצטרכו לרשום או להוסיף את שם הילד בבעלות על קו הטלפון, מאחר שההנחה ניתנת לבעל הנכות. הוספת השם כרוכה בתשלום.

מס רכישה

מס רכישה הוא מס שמשלם מי שרוכש דירה, בית או מגרש לבנייה. המס מחושב באחוז מסוים משווי העסקה ולפי שיעור מדורג. על פי תקנות מס שבח מקרקעין (מס רכישה), התשל"ד-1974, ניתן לקבל הנחה בעת רכישת דירה לבוגרים בעלי נכות.

מי זכאי להקלה במס רכישה?

1. בוגר שנקבעה לו לצמיתות דרגת אי-כושר להשתכר כדי מחייתו בשיעור של 75% לפחות על ידי המוסד לבטוח לאומי.
2. אדם נכה שנקבעה לו לצמיתות נכות רפואית בשיעור של 100% או של 90% לפחות מחמת שלקה באברים שונים והיא תוצאה של חישוב מיוחד של הליקוי באברים שונים, הוא יהיה זכאי להקלה במס רכישה. נכה עובד, שאינו זכאי לקבל קצבת נכות מהמוסד לבטוח לאומי, יכול לבקש שאחוז נכותו תקבע על פי תקנות מס הכנסה.

הפטור והתנאים לקבלתו

- "פטור" משמעותו תשלום מס רכישה בשיעור 0.5% משווי הרכישה בלבד (מס הרכישה הרגיל הינו מדורג ונע בין 0.5% לבין 5%).
- הפטור יינתן ברכישת דירה ובתנאי שתשמש למגורי הנכה או לקרקע שעליה תיבנה דירה למגוריו. ברכישת קרקע ינתן פטור על תנאי שהדירה תיבנה בתוך שנתיים.
- על מנת לקבל את הפטור יש צורך שהחווזה ייחתם בשמו של האדם בעל המוגבלות.
- **ניתן לקבל את הפטור פעמיים בלבד במהלך החיים.**

דרכי פנייה:

הרוכש זכות במקרקעין יגיש את ההצהרה על הרכישה ואת הבקשה לפטור בגין הנכות למשרד מיסוי מקרקעין האזורי בו נמצא הנכס.

את הבקשה לקבלת הפטור יש להגיש בטופס מיוחד (מס' 2973) בלוויית הצהרה על הרכישה (מס' 7002) למשרד מיסוי המקרקעין האזורי בו נמצא הנכס.

כשרות משפטית

כאשר הדירה נרכשת על שמו של ילד עם מוגבלות:

- ע"פ סעיף 33 לחוק, לאחר גיל 18 בית-המשפט רשאי למנות אפוטרופוס למי שהוא פסול דין (היינו, מי שמחמת מחלת נפש או ליקוי בשכלו אינו מסוגל לדאוג לענייניו, ע"פ סעיף 8 לחוק) או אדם אחר שאינו יכול דרך קבע או דרך ארעי לדאוג לענייניו, כולם או מקצתם. תהליך זה הינו הפיך. במידה וימונה לחסוי אפוטרופוס, אין הוא מוסמך לייצג את החסוי בפעולה שתוקפה תלוי ברישום בפנקס המתנהל ע"פ חוק מבלי שביהמ"ש אישרן מראש (וזאת ע"פ סעיף 3147 לחוק).

- בנוסף לכך, ע"פ סעיף 48 לחוק הכשרות: "בפעולה משפטית בין החסוי לבין האפוטרופוס, בן-זוגו או קרוביו של האפוטרופוס, זולת מתנות הניתנות לחסוי, ובפעולה משפטית בין החסוי לבין חסוי אחר של אותו אפוטרופוס, אין האפוטרופוס מוסמך לייצג את החסוי מבלי שבית-המשפט או אפוטרופוס אחר שנתמנה למטרה זו אישרן מראש". כלומר, אם ההורים ירצו בעתיד להעביר זכויות בדירה בין החסוי לאחיו, יהא הדבר טעון אישור בית-המשפט.
- את הבקשה לעשיית העסקה יש להגיש לבית-המשפט לענייני משפחה הסמוך לאזור המגורים. בית המשפט ייתן את החלטתו על פי טובת הילד.
- קו פתוח לפניות ובירורים בנוגע למיסוי מקרקעין: בימים ב', ד', בין השעות 13:00-15:00 : 1-800-222-337.
- רכישת דירה ורישומה על אדם עם מוגבלות אינה עניין טכני בלבד ויש לכך השלכות משפטיות ועל כן אנו ממליצים להורים להתייעץ בתהליך עם עורך דין.

סיוע ברכישת דירה באמצעות מתן הלוואה

(הוראה מס' 08/01 של משרד הבינוי והשיכון)

הזכאים לסיוע ברכישת דירה:

בעלי אישור מהמוסד לביטוח לאומי, ממשרד הבריאות או ממשרד הביטחון המעיד על נכות צמיתה או דרגת אי-כושר עבודה יציבה של 75% ויותר, או מוגבלות בניידות בשיעור של 75% או יותר. בתנאי שהינם "חסרי דירה".

"חסרי דירה" לענין זה הינם:

1. מי שאין לו ולא הייתה לו דירה או חלק בדירה בבעלותו.
 2. מי שיש על שמו דירה, אך הדירה אינה זמינה ומאוכלסת על ידי בני משפחה בקרבה ראשונה, שאין ולא הייתה להם דירה אחרת על שמם ולא קיבלו סיוע כלשהו לדיוור.
 3. משפחה או יחיד שהדירה שהייתה בבעלותם הועברה ללא תמורה בעקבות גירושין.
- גובה ההלוואה יקבע לפי מספר נתונים:

1. לאדם עם מוגבלות המתגורר עם משפחתו - שנות הנישואין, מספר הילדים (רווקים עד גיל 21 המתגוררים עם משפחתם), מספר אחים ואחיות של הבעל ושל האישה (שהם אזרחי ותושבי ישראל) ומספר חודשי השרות בצה"ל או בשירות לאומי של בני הזוג.
 2. לאדם עם מוגבלות המתגורר לבדו - הזכאות תינתן החל מגיל 21, ועל מנת לקבוע את גובה ההלוואה יילקחו בחשבון הגיל, מספר האחים והאחיות (שהינם אזרחי ותושבי ישראל) ומספר חודשי השירות בצה"ל או בשירות לאומי.
- על פי פרמטרים אלו נקבעות נקודות לזכאות אשר מתורגמות לכסף, על פי מפתח נקודות באתר האינטרנט של משרד הבינוי והשיכון - www.moch.gov.il.

הליך קבלת ההלוואה

ניתן לקבל את ההלוואה באמצעות אחד מסניפי הבנקים למשכנתאות (רשימת הבנקים נספח). את הרישום לתוכנית יש לבצע באחד מהבנקים למשכנתאות תוך המצאת האישורים הרלוונטיים לפקיד הבנק.

- כאשר למבקש הסיוע מונה אפוטרופוס, הרישום בבנק יהיה בנוכחות הנרשם ובחתימת האפוטרופוס אשר יציג צו מינוי אפוטרופוס.

אישורים ותעודות אלה כוללים:

- תעודת זהות (כולל צילום של הספח בו מפורטים הילדים וצילום תעודת זהות של ילדים רווקים מעל גיל 18 המתגוררים עם הוריהם וכן אישור על הריון מחודש חמישי ומעלה).
- תעודת נישואין/גירושין או כל מסמך רשמי אחר המעיד על המעמד האישי.
- תעודת עולה (לעולים חדשים).

- אישור על שירות בצה"ל או בשירות לאומי.
- אישורי על המוגבלות : אישור מהמוסד לביטוח לאומי, על שיעור נכות של 75%.

ערעור

על דחית הבקשה לסיוע ברכישת דירה ניתן לערער בפני וועדות הערעורים של משרד הבינוי והשיכון.

- **לתשומת לבכם: יש להיוועץ בעו"ד המתמצא בזכויות חוסים לגבי בעלות על דירה, וזאת כדי להימנע ממצב שדירה שרשומה ע"ש הילד עם האוטיזם לא תוכל להימכר בעתיד.**

חוק דמי המחלה - ליווי אדם עם מוגבלות

לעיתים קרובות נזקק ילד עם מוגבלות להשגחה וליווי בשל מוגבלותו. בין אם מדובר בהשגחה וליווי לצורך טיפולים או לשם שירותים מיוחדים שנדרשים בשל המוגבלות, כגון טיפולים פרא רפואיים או שירותים תומכים אחרים, כמו פניה לרופאים.

על כן, הורה לילד עם מוגבלות נאלץ פעמים רבות להיעדר ממקום עבודתו מספר רב של ימים. על מנת לאזן בין זכויות ההורה העובד ובין צרכי המעביד נקבע בחוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד), תשנ"ג – 1993, בסעיף 1ב' כי :

(א) הורה לילד עם מוגבלות והעובד שנה לפחות באותו מקום עבודה זכאי לקבל עד 18 ימים בשנה עבור היעדרות לצורך מתן סיוע אישי לילד המאובחן והמחייב את היעדרות ההורה ממקום עבודתו. ימים אלו יילקחו על חשבון ימי המחלה הצבורים של ההורה העובד או על חשבון ימי החופשה שלו- לפי בחירת ההורה.

(ב) ההורה זכאי לעד 18 ימים נוספים של היעדרות מסיבות אלו כל עוד לא היה אדם אחר (הורה) שניצל את זכותו לזקיפת ימים אלו לצורך סיוע המחייב היעדרות מהעבודה בהתקיים התנאים הבאים :

- בן הזוג עובד ולא נעדר מעבודתו לצורך ליווי והשגחה של הילד.
- בן הזוג הוא עובד עצמאי והוא לא נעדר ממקום עבודתו לצורך ליווי והשגחה של הילד.
- מדובר בהורה יחיד.
- הילד עם המוגבלות נמצא בחזקתו הבלעדית של ההורה.

(ג) ההורה יוכל להיעדר גם חלקי ימים ואין חובה להיעדרות של יום שלם מהעבודה. במצב זה, היעדרו של ההורה יחושב על פי שעות ההיעדרות שלו.

1. (ד) העובד זכאי לתשלום דמי מחלה, לצורך מתן סיוע אישי לילדו, החל מהיום הראשון להיעדרות. תשלום זה כולל גם היעדרות מחלק מיום העבודה, ובמצב זה, יחושב על פי שעות היעדרות של העובד.
 2. (ה) ההורה יהיה זכאי לעוד 52 שעות בשנה (אם זה משרה מלאה או פחות מזה - ביחס לחלקיות משרתו), וזאת בנוסף לימי המחלה שיש לעובד על-פי החוק, בהם יוכל להשתמש אך ורק לצורך הטיפול בילד. אם לא השתמש בהם לא נצברים. גם את זה ניתן יהיה לקחת בשעות ולקבל שכר בעבור כל היעדרות, החל מהיום הראשון. אם ההורה הוא הורה יחיד או שבן זוגו לא השתמש בימים הללו - יכול העובד לקחת גם את ימי בן זוגו. זאת, על פי היקף המשרה של ההורה.
- *החוק מתייחס לכל אדם עם מוגבלות, ללא הגבלת גיל.

העסקת עובד זר

הזכות

מתן זכאות להעסקת עובד זר לבוגר אשר זקוק למטפל סיעודי שיועסק במשרה מלאה לפחות.

מי זכאי?

אדם אשר נקבעה זכאותו לקצבת שירותים מיוחדים במוסד לביטוח לאומי.

(מי שתביעתו לקצבת שירותים מיוחדים נדחתה מחמת גובה הכנסתו או משום שבחר בקצבת ניידות רשאי לבקש "חידוש דיון" בעניינו במוסד לביטוח לאומי לצורך הבקשה להיתר להעסיק עובד זר).

למי פונים?

הטיפול בנושא עובדים זרים נעשה על ידי רשות האוכלוסין וההגירה ומעברי הגבול במשרד הפנים.

תהליך העסקת עובד זר כולל:

- 1) הגשת בקשה ליחידת הסמך במשרד המסחר התעשייה והתעסוקה לקבלת היתר עקרוני להעסקת עובד זר (את הבקשה ניתן להגיש באופן עצמאי או דרך הלשכות הפרטיות המורשות-חברות כח אדם מורשות להעסקת עובד זר).
- 2) פנייה ללשכה פרטית מורשות להעסקת עובד זר לבחירת העובד ובקשת ויזה עבורו במשרד הפנים.

המסמכים הדרושים:

1) על מנת לקבל היתר עקרוני להעסקת עובד זר:

א. יש למלא את שלושת הטפסים הבאים (מצורף נספח ג'):

* טופס א'- בקשה לקבלת היתר להעסקת עובד זר או להארכת היתר קיים

* טופס ב'- התחייבות מעסיק

* טופס ג' - הצהרת ויתור על סודיות רפואית.

ב. יש לצרף לכל בקשה את המסמכים הבאים:

- אישור על תשלום אגרת בקשה (בקשה שהוגשה ללא אישור על תשלום אגרה תוחזר

לשולח).

- צילום ת"ז + ספח של המטופל (ושל "מעסיק", במקרה והמטופל אינו מסוגל למלא את

חובותיו כמעסיק של עובד זר).

- באם המטופל הינו חסוי, יש לצרף אישור על אפטרופסות.

- אישור בגין זכאות לקצבת שר"מ (שירותים מיוחדים) יועבר ישירות על ידי המוסד לביטוח לאומי ליחידת ההיתרים – ענף סיעוד ואין צורך לצרפו לבקשה המוגשת ליחידה, וזאת בכפוף לחתימת המבקש על כתב ויתור על סודיות רפואית המצורף לטפסי הבקשה.

ג. לבקשה להארכת היתר קיים יש לצרף בנוסף:

צילום אשרת השהייה של העובד הזר המועסק בהתאם להיתר (מתוך הדרכון).

את הטפסים והאישורים הנדרשים יש לשלוח ליחידת הסמך, ענף הסיעוד:

ירושלים – רח' בן יהודה 34 קומה 13, בניין מגדל העיר, טל': 6229813/4 – 02.

ת"א – רח' דרך שלמה 53 קומה ד' מיקוד: 66089, טל': 5125422/6 – 03.

צפון – רח' פל ים 7, בניין צים, ת.ד. 109, מיקוד: 31003, טל': 8606703/4 – 04.

דרום – רח' אלומות 12, בניין משובית, קומה ב', א.ת. עומר, טל': 6253017 – 08.

קבלת האישור אורכת כחודשיים ותשלח בדואר.

2) לאחר קבלת האישור יש לפנות ללשכה פרטית מורשת להעסקת עובד זר (אחת או יותר) ולברר פרטים אודות עובדים מתאימים הנמצאים בארץ עם רישיון ופנויים לעבודה או, לחילופין, עובדים הנמצאים עדיין בארץ המוצא ומעוניינים בעבודה מן הסוג הזה. כשנמצא העובד המתאים חברת הכוח אדם תפנה למחלקת האשרות במשרד הפנים לשם הוצאת אשרה לעובד לצורך שהייתו ועבודתו בארץ.

- העובדים מגיעים ארצה, לרוב, עם עברית ברמה בסיסית, לאחר הכשרה בת מספר חודשים בארץ המוצא. ניתן לבקש עובד דובר עברית שוטפת אך השכר יהיה גבוה יותר וייתכן וייקח זמן רב יותר למציאת עובד מתאים.

- החוק אינו מתיר שותפות של שתי משפחות בהעסקת עובד יחיד שכן העובד מקבל ויזה לפי המשפחה המסוימת בה הוא מתעתד לעבוד.

מידע חשוב בעקבות שינוי שיטת ההעסקה

- לשכה פרטית אינה רשאית לגבות תשלום כלשהו מההורה המעסיק/ מהעובד הזר בגין עצם הרישום. הלשכה כן רשאית לגבות 70 ₪ לחודש מהמעסיק עבור שירותים שהיא חייבת לספק כגון: ביקורים רבעוניים, סיוע בפיתרון בעיות בהעסקה, סיוע בהסדרת ביטוחים והארכת תוקף היתרים ואשרות וכד'.
 - הלשכה רשאית לגבות עד 2,000 ₪ מהמעסיק במקרה של תיווך/ השמה של עובד זר חדש לעבודה אצלו.

- באם המעסיק פיטר את עובדו או העובד עזב את המעסיק – על המעסיק לדווח ללשכה.
 - אם קלט המעסיק עובד חדש, עליו לקבל מכתב השמה חדש מהלשכה.
 - לא ניתן להאריך אשרת עבודה ללא שהעובד והמעסיק נרשמו כאמור.
- מידע נוסף ורשימת הלשכות הפרטיות ניתן לקבל באתר האינטרנט:

WWW.MOITAL.GOV.IL/OVDIMZARIM

ניתן לקבל מידע מוקלט או מענה טלפוני בקו מידע ארצי, מח' היתרים בסייעוד, שמספרו:

1-700-707-147

גיוס לצה"ל

גם הנערים המאובחנים על רצף האוטיזם, כמו כל אזרח במדינה, מקבלים צו גיוס לצה"ל. לא נער המאובחן ב-PDD או אוטיזם זכאי לפטור משירות צבאי מתוקף האבחון. עד אפריל 2008 ניתן פטור משירות צבאי באופן גורף לכל הנערים המאובחנים על הרצף. החל מאפריל 08 בעקבות שינוי בספר הפרופילים הצה"לי הלוקים בתסמונת אספרגר PDD NOS יכולים להימצא כשירים לגיוס רגיל בפרופיל 45 שמשמעו שיבוץ ביחידה עורפית.

תהליך קבלת פטור משירות צבאי

כל מי שמאובחן על הספקטרום האוטיסטי, ואינו מאובחן כאספרגר או כ-PDD NOS נחשב כ"לא כשיר לגיוס", יחד עם זאת יש צורך בקבלת הפטור באופן רשמי.

מאגרי המידע של צה"ל לא יודעים מראש על האבחנה של הנערים/ות, ואין להם גישה למאגרי הנתונים של הביטוח הלאומי וקופות החולים, לכן אינם יודעים על קבלת הגמלה מביטוח לאומי. מסיבות אלו האחריות לעדכון הצבא היא של הורי המלש"ב בהיותו קטין. רק עבור נערים/ות שנמצאים במוסדות חסות הנוער, ולא חיים בביתם- הצבא מעודכן לגבי מצבם, ולכן אין צורך לפנות פרטנית.

קבלת פטור בהליך ללא נוכחות:

לכתובת לשכת הגיוס המופיעה על גבי צו הגיוס יש לשלוח את המסמכים הבאים (כיון שמדובר בהליך משפטי כל המסמכים צריכים להיות מקוריים או זהים למקור בחתימת נוטריון):

1. אבחונים
2. מכתב עדכני ומקורי מרופא שמאשר את האבחונים.
3. סיכום החלטות הביטוח הלאומי
4. סיכום ועדת השמה
5. מסמך המפרט את בקשת הפטור בצירוף בקשה להליך ללא נוכחות+ פרטים כגון: שם מלא של הנער + מס.ת.ז + מספר טלפון של ההורים.

במידה ועל פי המסמכים יוחלט שאכן יש מקום לפטור בהליך ללא נוכחות יישלח להורים מכתב המבקש אישור לביצוע הליך ללא נוכחות, כשהפטור הסופי יינתן בגיל 18 בלבד.

חשוב!- בתעודת הפטור אין ציון שהשחרור ניתן בגין בריאות הנפש.

*במידה ויוחלט שאין מקום לביצוע ועדה ללא נוכחות, יזומן המלש"ב לוועדה רפואית ויעשה הליך עם נוכחות. ההורים לא מוזמנים באופן אוטומטי, הורים שירצו להצטרף יצטרכו לבקש אישור להתלוות לבן/ת מלשכת הגיוס הרלבנטית.

תהליך הגיוס לצה"ל למאובחני אספרגר ו PDD NOS

לשכת הגיוס

במידה ויקבע שהמועמד לשירות ביטחון (מלש"ב) יכול לשרת בצה"ל הוא יידרש לביצוע הליכי גיוס מלאים בלשכת הגיוס ובכללם מבחנים פסיכומטריים ראיון אישי ובדיקות גופניות. אם המלש"ב לקוי למידה או סובל מבעיות ריכוז וקשב מומלץ בחום להעביר את האבחון הדידקטי על מנת שיקבל את מירב ההתאמות המתאימות לו עפ"י הקריטריונים הצה"ליים.

מלש"ב המאובחן כאספרגר או כ-PDD NOS יכול לבקש להיבדק על ידי גורמי בריאות נפש בלשכת הגיוס בטרם יבצע את הליכי הצו הראשון. לצורך כך יש לשלוח את המסמכים הבאים:

1. מכתב בקשה ובו מספר טלפון להתקשרות ומספר תעודת הזהות של המלש"ב.
 2. אבחון עדכני מפסיכיאטר המעיד על הבעיה.
 3. חוות דעת מגורמי מקצוע נוספים במידה וישנם.
 4. חוות דעת מבית הספר.
- במידה והמלש"ב אינו מסוגל להגיע לבד ללשכת הגיוס ונזקק לליווי של הוריו-יש להעביר את המסמכים הבאים לפני ההגעה לצו הראשון:

1. אבחון
2. חוות דעת של פסיכיאטר, פסיכולוג או עו"ס שאומר שהנער אינו יכול לבצע את הליך הגיוס בכוחות עצמו.
3. מכתב ובו בקשה להתלוות לביקור בלשכת הגיוס- יש להוסיף מספר טלפון להתקשרות, ולציין את מספר תעודת הזהות של המלש"ב.

אם לא יועברו המסמכים הנדרשים הנער יצטרך לעשות את ההליכים לבדו בלשכת הגיוס. חשוב להבין שהליווי בלשכת הגיוס יוביל להתרשמות שהנער לא עצמאי, והליך הגיוס יושפע מכך.

השירות הצבאי

כל חייל המגויס לשירות צבאי מחויב בטירונות, במהלך הטירונות הוא יקבל נשק. פרופיל 45 אינו מקנה בהכרח זכאות לשיבוץ קרוב לבית, אך מחייב את המפקד לאפשר לחייל לצאת הביתה לפחות פעמיים בשבוע בתום יום הפעילות הצבאי.

. חשוב לציין כי לאחר קביעת הקב"א השיבוץ יעשה ע"י השליש, שאינו מקבל אינפורמציה באשר למצבו של הנער, וכי אין אפשרות להתערב בשיבוץ או לשלוט במי יהיו המפקד או החברים ליחידה ולטירונות של הנער.

תהליך ההתנדבות לצה"ל

1. האפשרות להתנדב אפשרית רק בעקבות קבלת הפטור משירות. תהליך הנידוב אורך זמן רב, ולכן רצוי להגיש את בקשת ההתנדבות מיד עם קבלת הפטור. יש לגשת ללשכת הגיוס הקרובה לבית, לפנות למדור פרט- לאחראיות מתנדבים ולהגיש בקשת התנדבות, או לשלוח את הבקשה לפקס 037388880.

2. לאחר הגשת הבקשה ישנם מספר הליכים בלשכת הגיוס שצריך לעבור: מבחנים פסיכוטכניים, ראיון אישי (במידה ולא נעשו בצו ראשון), ועדה רפואית נוספת ואימות נתונים.

המועמד להתנדבות יזומן לבדיקת פסיכיאטר במרפאת הריאות הנפש המרכזית בתל השומר. במידה וימצא כשיר-יועבר עניינו לטיפול תא מתנדבים על מנת למצוא לו תפקיד מתאים. התפקיד לכשימצא-צריך להיות מאושר ע"י מחלקת בריאות הנפש במקרפ"ר.

3 באם קיימות בעיות רפואיות נוספות) לפני הזימון לועדה ע"פ הנחיות הרופא, יהיה צורך לעדכן בהן את לשכת הגיוס בכדי שניתן יהיה לקבל זימון לועדה רפואית. לאחר קבלת החומר הנדרש, התיק יועבר לרופא אשר יבחן שוב את נושא הנידוב בהיבטים הרפואיים. תקופת המתנה לועדה תיארך בהתאם לדרישות אלו.

במקביל להעברת התיק לגורם הרפואי המוסמך, ישלח לבית המועמד שאלון העדפות. עליו יהיה לדרג את התפקידים ולהחזירו לתא מתנדבים תוך שבועיים.

4. זימון לועדת מתנדבים- בועדת המתנדבים יוחלט האם המועמד מאושר להתנדבות מבחינה רפואית, וכמו כן, תינתן האפשרות לבחור את מועד הגיוס.
5. חודש לפני מועד הגיוס, המועמד ישלח לראיון על פי התפקידים שדירג בשאלון העדפות. השיבוץ ייקבע תוך התחשבות בהעדפות הנער, בהקלות הרפואיות כפי שבאו לידי ביטוי בועדת המתנדבים ובצרכי הצבא.
6. יום הגיוס- יש להגיע בבוקר ללשכת הגיוס הקרובה משם יצא אוטובוס לבסיס מיטב (לשעבר בקו"ם) ע"מ לעבור שרשרת חיול. בסוף היום לאחר ההתחיילות ניתן יהיה לחזור הביתה. ביום ראשון יהיה על המתנדב להתייצב בצריפין בבה"ד 7 שם יעבור השתלמות מתנדבים בת 5 ימים בה מועברים בעצם תכנים של טירונות (למתנדבים יש פטור מטירונות לכן הם עוברים את ההשתלמות). ביום החמישי יתקיים טקס השבעה בנוכחות ההורים וכמובן כל חייל יקבל צו ליום ראשון שלאחר מכן להתייצב ביחידתו המיועדת.
- לידיעתכם: על-פי ההנחיות החדשות בצה"ל, משך השרות של חיילים מתנדבים אשר לא נמצאו כשירים לשרות ביטחון מסיבות רפואיות גופני/נפשי טרם הגיוס והתנדבו לשרות יעמוד על 24 חודשים. משך שרות זה הינו מינימאלי ולא יחול על שיבוצים ייחודיים וקורסים ארוכים (משך השרות יקבע בנפרד). הוראה זו חלה על ילידי 1991 ואילך.

זכויות מתנדבים

1. אין שמירות או תורנויות כלשהן.
2. השירות קרוב לבית, אלא אם כן מתקבל אישור חריג.
3. ניתן לוותר על הבקשה עד שבוע לפני הגיוס.
4. במידה ויש צורך במתן עזרה רפואית בזמן השירות, היא תינתן דרך קופת-חולים. מדור מתנדבים: טלפון 03-7379064/3, מוקד מידע לשכת גיוס: 03-7388888 שלוחה 7 אחראיות מתנדבים במיטב: גל אטרקצי ונעמה פלונצקר.

טלפונים לשכות הגיוס:

בכל פנייה כללית ניתן לפנות ל- *3529, המענה הטלפוני של צה"ל בנושא הגיוס והמיון.

אתר האינטרנט "עולים על מדים" <https://www.aka.idf.il/Main/gyus>

טלפון	כתובת	לשכת הגיוס
03-7388888	מחנה תל השומר - שער קיראון ד.צ 01215	תל השומר
04-8600700	רח' עומר אל כיאם 12, חיפה-מיקוד 33093, ד.צ 01222	חיפה
08-6298888	רח' יד ושם 22, שכונה ג', באר שבע מיקוד 84419, ד.צ 01228	באר שבע
02-5007000	רח' רש"י 103, ירושלים-מיקוד 94391, ד.צ 01224	ירושלים
04-6729888	רח' אלחדיף, טבריה, מיקוד 14200, ד.צ 01231	טבריה

התנדבות דרך שירות לאומי

כל מי שקיבל פטור משירות צבאי יכול להתנדב לשירות לאומי. ניתן להתחיל שירות לאומי לפני גיל 24, לאחר מכן לא ניתן לעשות זאת. השירות הלאומי, נמשך כשנה (עם אופציה להמשיך לשנה נוספת) וכולל התנדבות בתפקידים שונים.

ישנן שתי תוכניות לשירות לאומי המשלבות נוער על הספקטרום האוטיסטי, בנוסף ישנן עמותות נוספות לשירות לאומי שאינן מייעדות תוכנית ספציפית לקבלת נוער על הספקטרום האוטיסטי.

תוכנית משלבים

תוכנית שמרכזת עמותת בת עמי ועמותת גוונים, ופועלת בכל אזורי הארץ. התוכנית מאפשרת לבעלי מוגבלויות להשתלב במערך השירות הלאומי. צעירים אלו מקבלים הזדמנות להשתלב בחברה. התוכנית מהווה עבורם הכנה לעולם התעסוקה ולהשתלבות בחברה הנורמטיבית כאזרחים תורמים ופעילים. המתנדבים משרתים שנה אחת או שנתיים בהתאם לתקציב השירות הלאומי, ומשרתים בין 30-40 שעות שבועיות במקומות השירות.

הצעירים המתנדבים לשירות פועלים ותורמים בכל מקומות השירות הפתוחים לבני שירות לאומי- במגזר החברתי והציבורי במקומות כגון: גני ילדים, בתי ספר, בתי חולים, בתי אבות, מוסדות המטפלים בילדים בעלי צרכים מיוחדים ועמותות.

אוכלוסיית היעד של משלבים היא צעירים וצעירות בעלי מוגבלויות בגילאים 18-24, עם ליקויים פיזיים, קוגניטיביים, חושיים, תקשורתיים ורגשיים אשר לא גויסו לצבא עקב מוגבלותם. המועמדים מאותרים בשותפות עם מערכות קהילתיות כגון: מערכת החינוך המיוחד, מערכת הרווחה, מרפאות לבריאות הנפש. לאחר סיום השירות הצעירים זכאים לכל הזכויות של חיילים משוחררים.

תנאי הקבלה הבסיסיים לתוכנית:

- צעיר עם מגבלה. בגילאי 18-24 (יש להתחיל את השירות לפני גיל 24).
- מוטיבציה אישית של הצעיר לשרת.
- יכולת ניידות עצמאית בתחבורה הציבורית.
- יכולת עבודה עצמאית (במקום מונגש).
- התמדה והגעה סדירה של הצעיר/ה למסגרות קודמות.
- יכולת עבודה של לפחות 30 ש"ש בשבוע.
- פטור משירות צבאי.

- חתימה על טופס התחייבות של המועמד/ת להמשך טיפול רפואי- פסיכיאטרי או אחר (במידה וקיים) במהלך תקופת השירות.
- השתתפות בסמינר ההכנה, הפעילויות והסדנאות של השירות האזרחי לאומי.
- שירות לאומי חינוכי (בלווי בתיה"ס לחינוך מיוחד)- מחייב התנסות קודמת בעבודה בקהילה ותוכנית תמיכה בית-ספרית אישית וקבוצתית.

תהליך הקבלה:

- הצעירה ומשפחתה/ה (במידה והצעיר מתחנך בחינוך המיוחד בעזרת ביי"ס) ימלאו טופס מידע אישי בדיווח עצמי וטופס העדפות אישיות. הטפסים יועברו לתוכנית משלבים לפני הראיון.
- הצעירה/ה יעבור/תעבור ראיון אישי אצל רכז/ת השירות הלאומי- חלק מהראיון ייערך ללא נוכחות מלווה.
- במידה ונמצאה עומדת בקריטריונים הבסיסיים, הרכז/ת לשירות הלאומי יחפש/תחפש מקום שירות, לפי העדפות המועמד/ת, כישוריו/יה האישיים והצרכים במקומות השירות.

למי פונים

1. יש לפנות אל מחלקת הרווחה והשירותים החברתיים ברשות המקומית ולהגיש בקשה להכרה של השירות לטיפול באוטיזם במשרד הרווחה. **(במידה ואין הכרה קודמת)**.
2. לאחר ההכרה יש להגיש לפיקוח (ע"י עו"ס המשפחה) בקשה ל"תקן שירות לאומי" בתוכנית משלבים' לשנת העבודה הבאה.
3. עם קבלת האישור, יש לוודא עם מחלקת הרווחה כי האישור הועבר למנהלת תוכנית משלבים להמשך תהליך קליטה והשמה בתוכנית.
4. לאחר אישור התקן והעברת הפרטים, ניתן לפנות למנהלת התוכנית, הגב' אלישבע היזמי לקבלת פרטים על המשך התהליך בטלפון – 052-6070266

האתר של בת עמי <http://bat-ami.org.il/batami>

חשוב לדעת!

מספר המקומות המוקצים דרך השירות לאדם עם אוטיזם הוא מוגבל. במידה ואין יותר תקנים פנויים של הרווחה יהיה צורך להיכנס לתוכנית דרך תקנים אחרים, יש לפנות לגב' אלישבע היזמי (פרטים לעיל) לברר פרטים בנושא זה.

האגודה להתנדבות- שירות לאומי

עמותה זו מקבלת מתנדבים המאובחנים עם אספרגר או PDD, בהתאם להתאמה של הנער, שתיבדק על סמך ראיון. יש לציין את האבחנה בראיון, בכדי שניתן יהיה להתאים את המסגרת ליכולות של הנער.

למי פונים

יש להירשם ליום הכרות וראיון. ניתן להירשם באחת מהדרכים הבאות:

א. דרך האתר http://www.slm.co.il/registration_slm.html

ב. דרך ליאור : נייד : 02-6521140, או באמצעות הדוא"ל shalem@sherut-leumi.co.il :

יש לציין שם, כתובת מלאה, כתובת דוא"ל, טלפון/נייד ושם ב"ס.

ג. דרך מוקד האגודה 1-800-233-133 המוקד פועל בימים א'-ה' בין השעות 16:00-21:00

יום הכרות :

א. סדנת היכרות - ביום ההכרות יגוש המועמד את רכז/ת ש.ל.מ באזורו, ויקבל מידע אודות השירות במסגרת.

ב. שיחה אישית - לאחר הסדנה תתקיים שיחה אישית עם כל מועמד.

לאחר יום ההכרות, יפנה אותו רכז האזור למקום שירות לאומי המתאים לו, שם יוכל להתרשם מהמקום, ולעבור ראיון קבלה אישי.

עמותות נוספות לשירות לאומי :

שלומית- <http://www.shlomit.org.il/web/>

עמינדב- <http://www.aminadav.org.il>

הטיפול בנושא השירות הלאומי נמצא תחת פיקוחו של האגף לתפקידים מיוחדים במשרד הרווחה.

מידע על שירות לאומי מאתר משרד הרווחה-

<http://www.molsa.gov.il/MisradHarevacha/HomePageMenu/VolunteersInfo/NoationalService>

משרד הרווחה - השירות לטיפול באדם עם אוטיזם

השירות לטיפול באדם עם אוטיזם השייך למשרד הרווחה, אחראי על מתן שירותים בקהילה או במוסדות דיור חוץ ביתיים לילדים ומבוגרים המאובחנים על רצף האוטיזם.

רק מי שמוכר על ידי השירות זכאי לקבל את שירותיו, גם כאשר השירותים ניתנים ע"י גורמים אחרים כגון אלו"ט.

הזכות

מתן שירותים קהילתיים ופרטניים לילדים ובוגרים המאובחנים על רצף האוטיזם כגון: מרכזי תעסוקה, דיור חוץ ביתי, מסגרות פנאי וקבוצות חברתיות.

למי פונים

לצורך הכרה בשירות יש לפנות לעובדת הסוציאלית במחלקה לשירותים חברתיים באזור המגורים, אשר תפנה בשמכם לשירות לטיפול באדם עם אוטיזם.

מסמכים שיש לצרף

1. דו"ח אבחוני המפרט את האבחנה. אם אין דו"ח כזה, אפשר לצרף דו"ח של פסיכולוג **קליני** ופסיכיאטר מלווה. רצוי שהדו"ח יהיה עדכני.
 2. צו מינוי אפוטרופוס
- כאשר האבחנה אינה חד משמעית, היחידה יכולה לשלוח לאבחון חוזר מטעמה, התהליך יכול להמשך מספר חודשים.
- תשובת השירות מגיעה ישירות לעובדת הסוציאלית במחלקה לשירותים חברתיים והיא תעביר את התשובה להורים.**
- יש לשים לב כי מי שהוכר בשירות לפני גיל 6 הכרתו הופסקה ויש לחדש את ההכרה.

בוגרים המוכרים על-ידי השירות זכאים ל:

1. דיור חוץ-ביתי

מסגרות דיור חוץ ביתי

מסגרות הדיור החוץ ביתי ייחודיות לאוכלוסייה על רצף האוטיזם. מסגרות אלו ממוקמות, על-פי רוב, בשכונות מגורים ומאפשרות לדיירים אורח חיים דומה ככל שניתן לחיים במשפחה, תוך שיתוף עם הקהילה. אופי החיים בבית שומר על כבוד דייריו ומתחשב באופי הייחודי של כל אחד מהם, רצונותיו ויכולותיו. המגורים מהווים סביבה טיפולית שיקומית שמטרתה לאפשר מיצוי מרבי של יכולתו של הפרט בכל תחומי החיים.

משרד הרווחה יוזם הקמת מסגרות דיור חוץ ביתי על פי הצורך, המשרד הוא הגוף המתקצב והמפקח. מסגרות הדיור מופעלות ע"י ספקי שירותים.

- הורים אשר מעוניינים לבקש השמה חוץ ביתית לבנם/בתם צריכים להיות מוכרים בשירות לטיפול באדם עם אוטיזם ולמלא טפסי בקשה.

- לאחר הכרה בשירות יועברו המסמכים לוועדת השמה מחוזית אשר תפקידה להתאים את המועמדים למסגרות. ההחלטה תועבר לעובדת הסוציאלית ברווחה והיא תודיע להורים.
 - במקרה של השמה במסגרת חוץ ביתית קיימת השתתפות כספית של 80% מקצבת הנכות.
- תהליך ההשמה החוץ ביתית עלול להיות ממושך על כן מומלץ להתחיל בתהליך, הגשת המסמכים, לפחות שנה מראש.

2. שירותים בקהילה לגרים בבית הוריהם

בוגרים המתגוררים בבית משפחתם זכאים ל:

1. סומכים – טיפול ישיר בילד על ידי מימון סומך בבית המשפחה, למספר שעות אחר הצהריים. קבלת שעות סמך תלויה במצב במשפחה ובתקציב של משרד הרווחה.
 2. מועדוניות – מסגרת חינוכית טיפולית הפועלת בשעות אחה"צ בה ניתן טיפול אישי וקבוצתי לשיפור מיומנות חברתית. נכון להיום היצע המועדוניות הקיים נכון להיום הוא במספר ערים בודדות.
 3. הפנייה לייעוץ וטיפול בבעיות מיניות.
 4. נופשונים - מסגרת חוץ ביתית לשהייה קצרת מועד הנערכת במקומות מותאמים במיוחד בסופי שבוע ובחופשות- זכאות ל - 15 ימי נופשון בשנה, ללא אפשרות צבירה.
 5. קייטנה – קייטנה המותאמת אך ורק לאנשים על הספקטרום למשך מספר ימים בשנה. הקייטנה היא על בסיס יומי ולא כוללת שינה.
 6. תעסוקה
- משרד הרווחה מפעיל באמצעות עמותות וביניהן אלוי"ט, מרכזי יום טיפוליים שיקומיים ברחבי הארץ. מטרת מרכז היום היא לתת מענה במהלך שעות היום לאנשים עם אוטיזם מעל גיל 21 הגרים בבית הוריהם, שהינם בגיל העבודה אולם עקב מצבם התפקודי המיוחד אינם מסוגלים להשתלב עצמאית בשוק העבודה החופשי.
- עבור שהות במרכז יום ישנה השתתפות כספית של 10% מקצבת נכות.
- בוגר אשר אינו מסוגל להגיע בכוחות עצמו למסגרת התעסוקה שלו בקהילה, זכאי לבקש השתתפות במימון הסעה. בוגר אשר זכאי לגמלה לשירותים מיוחדים, אינו זכאי להשתתפות במימון הסעה.
- על מנת לצרוך את השירותים אשר מפעיל משרד הרווחה- השירות לטיפול באדם עם אוטיזם, יש צורך להיות מוכרים בשירות. כלומר להעביר את המסמכים הדרושים ולקבל אישור.

למי פונים?

יש לפנות אל המחלקה לשירותים חברתיים באזור המגורים, עו"ס המחלקה ינחה את ההורים לגבי התהליך הנדרש.

מסמכים מצורפים :

- מסמכים רפואיים עדכניים המעידים על מצבו הרפואי והתפקודי של המועמד/ת לתעסוקה.
- דו"ח חינוכי של בית הספר אשר מתייחס באופן ראלי למצבו של המועמד/ת, הדו"ח צריך לכלול תאור של מכלול התפקודים מבחינת התלות שלו בזולת, יכולת לבצע פעולות בעצמו ומידת ההשגחה הצמודה הנחוצה לו.

חשוב! על פי מה שידווח בדוחות החינוכיים יקבע יחס כוח האדם של הצוות המטפל .

מידע נוסף על דיור חוץ ביתי ומסגרות תעסוקה המופעלים ע"י אלו"ט ניתן לקבל באתר של אלו"ט <http://www.alut.org.il/> - חטיבת הבוגרים.

3. תעסוקה

האפשרות להשתלב במעגל העבודה היא מרכיב בסיסי בחייו של אדם. העבודה היא ביטוי מובהק להיות האדם מועיל בחברה שבה הוא חי. גם בחיי האדם עם האוטיזם האפשרות לעבוד היא האפשרות לחיות בכבוד.

1. רקע אודות התעסוקה באלו"ט

- * באלו"ט קיימים מרכזי יום. מרכזי היום נותנים מענה לצרכים הבאים : טיפול, תעסוקה, שיקום, הכשרה והכוונה מקצועית, באמצעות בניית תוכנית אישית לכל חבר, כדי לממש את מלוא הפוטנציאל שלו, בהתאם ליכולותיו ונטיותיו.
- * אלו"ט מפעילה כיום עשרה מרכזי יום (מית"ל) הנותנים מענה לאוכלוסיית הבוגרים המתגוררים ב"בתים לחיים" (הוסטלים) של אלו"ט ולבוגרים שאינם מתגוררים במסגרות הדיור החוץ ביתיות של אלו"ט (אקסטרנים).

- האקסטרנים מופנים לאלו"ט על ידי גורמי הרווחה בקהילה.
- הסעות – בוגרים אשר נמצאים במרכזי יום ואשר בשל מוגבלותם אינם יכולים להגיע בכוחות עצמם למסגרות, זכאים לקבל שירותי הסעה וליווי המופעלים על ידי הרשות המקומית.
- * מרכז היום מיועד לבוגרים עם אוטיזם שסיימו את חוק לימודיהם (גיל 21 בחינוך המיוחד וגיל 18 בחינוך הרגיל) שאינם נמצאים במסגרת טיפולית אחרת. התפיסה המנחה את המרכז היא שיש לאפשר גם לאדם עם אוטיזם להשתלב במעגל העבודה.

2. מטרות ויעדים

- קידום בתחום התקשורת הבין אישית, בדפוסי ההתנהגות, ביכולת הריכוז ובדימוי העצמי.
- הקנייה ופיתוח של הרגלי עבודה ומיומנויות מקצועיות.
- פיתוח עצמאות בעבודה.
- הענקת סיפוק ועניין לכל חבר בעבודתו.
- מתן אפשרות לעבודה יצרנית שיש בסופה מוצר מוגמר.
- יצירת אורח חיים הדומה ככל הניתן למקובל בחברה, כלומר: הפרדה בין המסגרת התעסוקה לחיי הבית.
- הכשרה והשמה של כל מי שעשוי להתאים, לעבודה בקהילה (במודלים שונים של תעסוקה, בהתאמה מקסימאלית ליכולות והעדפות).

3. מודלים תעסוקתיים המופעלים באמצעות מרכזי היום:

מרכז מוגן -

- המרכז המוגן משמש כמרכז לאבחון והערכה תעסוקתית, משלב הקליטה בתעסוקה ובמהלך השנים בהם נמצא הבוגר עם האוטיזם במסגרת התעסוקה.
- במרכז המוגן מושם דגש על שיפור איכות החיים ולימוד מיומנות עבודה בסיסיות תוך מענה בעל אופי טיפולי - תרפויטי.
- מגוון הסדנאות המוצעות: עבודות מפעליות, סדנאות אומנות שונות (ציור, קרמיקה, נגרות ועוד). כל זאת בליווי גורמים מקצועיים רבים ביניהם: עובדים סוציאליים, מנתחי התנהגות והיחידה המקצועית של אלו"ט.
- במסגרת המרכז המוגן קיים גם מודל של "שילוב מוגן ירוק" המתאפיין בסביבת עבודה חקלאית ובעבודה בעלת אופי פיזי ודינמי.

שילוב קבוצתי בקהילה בליווי מדריך -

השמה במקום עבודה של קבוצת חברים בליווי קבוע וצמוד של מדריך לטובת סיוע ותיווך.

★ במרכזי היום הבוגרים אינם מקבלים משכורת ולא מתקיימים יחסי עובד-מעביד.

שילוב יחידני בקהילה -

השמה אינדיבידואלית במקום עבודה, תוך ליווי הולך ופוחת עד קליטה מלאה ועצמאות מקסימאלית של החבר במקום העבודה.

החבר יחזור ויגיע למרכז המוגן למענה תעסוקתי במידה והשילוב מסתיים/במידה ויום העבודה בשילוב מקוצר/ במידה ומסיבות אחרות לא מתקיימת פעילות במקום העבודה.

★ בשילוב יחידני בקהילה העובד עובר אבחון תעסוקתי מטעם התמ"ת (הפנייה לתמ"ת באמצעות האפוטרופוס) לטובת בחינת יכולות התעסוקה (ויכולות ההשתכרות).

לאחר בחינה זו ימצאו שני מסלולי שכר אפשריים :

מסלול שכר מינימום מותאם – תקבע יכולת העבודה של העובד ובהתאמה, ייקבע שכר המינימום שישולם בעבור עבודתו, על פי תקנות שכר מינימום מותאם לעובד עם מוגבלות בעל יכולת עבודה מופחתת. במסלול זה קיימים יחסי עובד-מעביד .

○ לקבלת מידע מפורט על מסלול זה, ניתן להתקשר למוקד המידע בנושא שכר מינימום מותאם של המטה לשילוב אנשים עם מוגבלות בשוק העבודה מטעם התמ"ת בטלפון :
1-700-70-78-71

○ מידע נוסף בנושא ניתן למצוא בקישור לאתר הבא של משרד התעשייה המסחר והתעסוקה :

<http://www.moital.gov.il/NR/exeres/25A13408-2FDA-49BC-BEC5-2F4E87E54346.htm>

מסלול המשתקם – אדם שיכולת העבודה שלו נמצאה פחותה מ 20% יכול להשתלב במקום עבודה מבלי שיתקיימו יחסי עבודה בינו לבין מקום העבודה וזאת על פי חוק זכויות לאנשים עם מוגבלות המועסקים כמשתקמים ("חוק המשתקם").

○ לקבלת מידע מפורט על מסלול זה, ניתן להתקשר למוקד המידע של המטה לשילוב אנשים עם מוגבלות בשוק העבודה מטעם התמ"ת בטלפון : 1-700-70-78-71

○ קישור לנוסח החוק ולהסבר מפורט בדבר החוק ניתן למצוא באתר הבא של משרד התעשייה

המסחר והתעסוקה - <http://www.moital.gov.il/NR/exeres/25A13408-2FDA-49BC-BEC5-2F4E87E54346.htm>

שימו לב: קצבת הנכות הכללית, עשויה להיות מושפעת מגובה השכר שהעובד עם המוגבלות מקבל. לאחרונה נכנס לתוקפו תיקון לחוק הביטוח הלאומי (המכונה : "חוק לרון") שמטרתו לעודד אנשים עם מוגבלות לצאת לעבוד ולהשתכר.

חוק לרון

מטרת תיקון 109 לחוק הביטוח הלאומי, "חוק לרון", היא לעודד אנשים המקבלים קצבת נכות כללית לצאת לעבוד ולהשתכר בשוק הפתוח. הרציונל העומד בבסיס התיקון לחוק הוא להפוך את היציאה לעבודה לכדאית, ההכנסה המשותפת מקצבה ומהמשכורת בגין העבודה, תהיה תמיד גבוהה יותר מהכנסתו מקצבה בלבד.

החוק לא חל באופן אוטומטי וכל עוד לא מודיעים לביטוח הלאומי על הרצון להצטרף ולחסות תחת חוק זה, לא יהיה כל שינוי בסטאטוס הנוהג לגבי אותו אדם.

אוכלוסיית היעד

אדם "בעל ליקוי חמור" או אדם "בעל ליקוי ותיק" (שמתוך שמונה השנים אחרונות קיבל קצבת נכות לפחות 5 שנים), אשר עובד והוא בעל הכנסה של עד 60% או ל- "בעל ליקוי קל" או "לא ותיק" - הכנסה חודשית של 45% מהשכר הממוצע.

"בעל ליקוי חמור" הוא אדם בעל נכות רפואית של 70% או יותר או 40% נכות רפואית נפשית או שכלית לפי רשימת הליקויים המופיעה בסעיף 33 (שכותרתה "הפרעות פסיכוטיות" - המבחן הוא של "אי התאמה סוציאלית") או סעיף 91 (הדן בפיגור שיכלי) לרשימת הליקויים המופיעה בתוספת לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה). אנשים על הספקטרום האוטיסטי עשויים להיכנס תחת הסעיפים הללו ואין סעיף ייחודי ללקות של אוטיזם.

- אדם המקבל קצבת נכות המשתכר **מעל** לסכומים אלה עדיין יהיה זכאי **"לקיצבת עידוד"**, כמפורט בהמשך (ולא לקצבת נכות כללית).

העקרונות המרכזיים בתיקון

1. ככל שאדם המקבל קצבת נכות משתכר יותר מעבודה, כך ההכנסה הכוללת (הכנסה מעבודה + הכנסה מקצבת נכות כללית), תהייה גבוהה יותר.
2. דרגת אי הכושר, שתקבע לאדם לא תופחת בשל הגדלת ההשתכרות מעבודה, כל עוד הוא זכאי **לקצבת נכות** (לגבי מי שזכאי **"לקצבת עידוד"**, יפורט בהמשך).
3. לא תיקבע עוד דרגת אי כושר בשיעור 75%. מי שנקבעה לו דרגת אי כושר בשיעור זה, יראו אותו כאילו הדרגה שלו היא 100%.
4. ההטבות הנלוות (הנחה בארנונה, סיוע בשכר דירה, בתשלומי חשמל, טלפון ועוד) יישמרו כל עוד האדם זכאי לקצבת נכות ועומד בתנאים של ההטבות הנלוות, ללא הגבלת זמן. (לגבי מקבלי **"קצבת עידוד"** – קיים הסדר אחר אשר יפורט בהמשך).
5. אדם הנהנה מפטור ממס הכנסה, ימשיך ליהנות מהטבה זו. אין בחוק כדי לפגוע בהטבה של "מס הכנסה שלילי".

6. בשלוש השנים הראשונות, יוכל האדם המקבל קצבת נכות להפסיק את עבודתו או גם אם הכנסותיו ירדו יוכל לחזור ולקבל קצבת נכות כמו מקודם, ללא בדיקות נוספות.
7. התיקון לחוק אינו פוגע בקצבת ניידות או קצבת שירותים מיוחדים.
8. במקרה בו אדם מקבל קצבת נכות כללית ולא "קצבת עידוד", התחיל לעבוד ואח"כ פוטר או שהכנסתו פחתה, זכויותיו נשמרות ודרגת אי הכושר שלו לא תשתנה עקב השינוי בהכנסה.
9. במקרה בו אדם זכאי, בנוסף לקצבת הנכות הכללית (להבדיל "מקצבת עידוד"), גם לקצבה חודשית נוספת (קח"ן), הוא ימשיך לקבל את הקח"ן כרגיל, ללא קשר לגובה הכנסתו, ללא הגבלת זמן.

קצבת עידוד

- קצבת עידוד מחליפה את קצבת הנכות, ומשולמת באופן אוטומטי למי שעובד ועונה על שני התנאים האלה:
- א. הוא קיבל קצבת נכות במשך 12 חודשים רצופים לפחות.
 - ב. הכנסתו מעבודה עולה על הסכום שנקבע בחוק. סכום זה אינו אחיד, והוא נקבע לפי חומרת הליקוי הרפואי ותקופת הזכאות לקצבת נכות:
- הסכום שנקבע בחוק לאדם עם לקות חמורה (מי שנקבעה לו נכות רפואית בשיעור 70% לפחות, או נכות רפואית בשיעור 40% עקב פיגור שכלי או מוגבלות נפשית), או לאדם עם זכאות ממושכת (מי שהיה זכאי לקצבה במשך חמש שנים (60 חודשים) לפחות, במהלך 7 השנים שקדמו לתאריך 1.8.09) - הוא 60% מהשכר הממוצע.
- הסכום שנקבע בחוק לכל השאר הוא 45% מהשכר הממוצע.

כשמקבלים קצבת עידוד, מה קורה להטבות הנוספות?

1. תוספת עבור בן זוג וילדים (תוספת תלויים) - תופחת באופן הדרגתי עקב מהכנסה מעבודה העולה על סך 8,006 ש"ח (החל ב- 01.01.2010).
 2. קצבה חודשית נוספת (קח"ן) - בתום שנה מהיום שבו החל לקבל קצבת עידוד, הקצבה החודשית הנוספת תופחת בהדרגה במשך ארבע שנים.
 3. הטבות נלוות:
- כל עוד קיימת זכאות לקצבה חודשית נוספת מדורגת (קח"ן מדורג), תהיה זכאות להטבות נלוות מלאות, וכך גם בשלוש השנים שלאחר מכן. בתום שבע שנים, ההטבות יינתנו באופן יחסי לגובה הקצבה.
- אם אין זכאות לקח"ן מדורג, בשלוש השנים הראשונות לא יחול שינוי בזכאות להטבות נלוות. בתום שלוש שנים, ההטבות יינתנו באופן יחסי לגובה הקצבה.
- גובה קצבת העידוד מחושב עפ"י מספר קריטריונים: גובה ההכנסה, מצב משפחתי, אחוזי הנכות רפואית ודרגת אי כושר.

לחישוב גובה קצבת העידוד ניתן להיעזר באתר של ביטוח לאומי :

<http://www.btl.gov.il/benefits/Disability/laron/Pages/Calculator.aspx>

מחשבון קולי בטלפון שמספרו 02-6463555 לחישוב קצבת נכות/ עידוד לפי חוק לרון.

יש לשים לב שהחוק לא חל באופן אוטומטי, להצטרפות לחוק לרון יש לשלוח תלושי משכורת ומכתב הצהרה עם שם ומספר תעודת זהות בו מבקשים להצטרף לחוק לרון.

פרטים נוספים ניתן לקבל ב :

מענה אנושי לבירורים בטלפון שמספרו 04-8812245, השירות בטלפון פועל בימים א' – ה'

בשעות 8:00 - 17:00.

אפוטרופסות

הזכות

קטין, שטרם הגיע לגיל 18, נמצא באחריות הוריו - הם ה"אפוטרופוסים הטבעיים" שלו. הילד אינו יכול לקבל החלטות בעצמו או לבצע פעולות משפטיות כמו חתימה על חוזה או אישור טיפול רפואי. ההורים מבצעים עבורו פעולות ומקבלים עבורו החלטות. מרגע שאדם מגיע לגיל 18 הוא נחשב אדם בוגר העומד ברשות עצמו. הוא הופך בעיני החוק לבעל אחריות משפטית לכל דבר. הוא יכול לחתום על חוזים, לבצע קניות, לחתום על אישור לניתוח, לעמוד לדין, לחתום על תצהירים. הוריו של בן 18 מנועים מלבצע במקומו כל פעולה, או לקבל החלטות עבורו.

בדרך כלל מדובר בהליך רגיל וטבעי, שבו ילד הופך לבוגר. במקרה של אנשים בעלי צרכים מיוחדים כגון אנשים עם אוטיזם, מדובר אמנם באדם שהגיע לגיל 18, אך בדרך כלל הוא אינו מסוגל לדאוג לעצמו ויש למנות אדם אחר - **אפוטרופוס** - אשר יהיה בעל סמכות חוקית לדאוג לצרכיו, לקבל החלטות עבורו ולפעול למענו, ובמקומו. אפוטרופוס מוסמך לעשות כל הדרוש למילוי תפקידו, אבל ישנן פעולות מסוימות שהוא מוסמך לעשות רק באישור בית המשפט (למשל קניה ומכירה של מקרקעין).

למי פונים?

רק בית משפט מוסמך למנות אפוטרופוס. במקרה של בקשת הורים להתמנות כאפוטרופוסים על אדם עם אוטיזם שהגיע לגיל 18, הבקשה תוגש **לבית משפט לענייני**

משפחה.

מתי ממנים אפוטרופוס?

במקרה, בו יתרשם בית המשפט כי האדם, שעבורו מבקשים למנות אפוטרופוס, ("החסוי") אינו מסוגל לדאוג לענייניו או לחלק מהם וכי מינוי אדם אחראי עליו יהיה לטובתו ויגן על זכויותיו.

בית המשפט יכול לקבוע כי אדם הוא **פסול דין** במידה הוא סובל ממחלת נפש או מליקוי שכלי הגורם לכך שהוא אינו מסוגל באופן קבוע לדאוג לענייניו. אדם שנקבע לגביו שהוא פסול דין משמעות הדבר שאין לו כל אחריות או כשירות משפטית ונדרשת הסכמת האפוטרופוס לכל פעולה משפטית בכל תחומי החיים. ניתן למנות אפוטרופוס גם ללא הכרזה על אדם כפסול דין. במקרה זה על בית המשפט להגדיר באילו תחומים יהיה האפוטרופוס אחראי. ניתן למנות אפוטרופוס לרכוש בלבד או אפוטרופוס לגוף או שניהם יחד. במקרה של חסוי עם אוטיזם מומלץ לשקול להכריז עליו כפסול דין.

מי ימונה כאפוטרופוס?

על פי החוק יכול להתמנות כאפוטרופוס, לכל אדם, קרוב משפחה של החסוי, עו"ד או אדם אחר, תאגיד- מוסד שבו שוהה החסוי, קרן, עמותה וכיוב' או האפוטרופוס הכללי שהוא נציג היועץ המשפטי בכל הקשור לענייני אפוטרופוסות. בדרך כלל, תינתן עדיפות לקרובי משפחה

של החסוי להתמנות כאפוטרופוסים. אם זה לא אפשרי ניתן למנות את אחד הגורמים האחרים. חשוב לדעת כי כיוון שמדובר בתפקיד הדורש מחויבות רבה, השקעה ואחריות, בית המשפט לא ימנה כאפוטרופוס אלא מי שהסכים לכך.

כיצד יחליט בית המשפט מי ימונה כאפוטרופוס?

בית המשפט ממנה כאפוטרופוס את מי שנראה לו המתאים ביותר, בנסיבות העניין, לטובת החסוי. חובתו של בית המשפט לדאוג, לטובת החסוי ולפעול על פי האינטרסים שלו. בית המשפט רשאי למנות גם מספר אפוטרופוסים, נראה לו נכון לטובת החסוי. בית המשפט יכול לשמוע את עמדת קרוביו של החסוי ואם זה אפשרי, אפילו את עמדתו של החסוי עצמו. (בעיני הורים רבים מדובר במצב מעליב ומתסכל, שהם נדרשים "להוכיח" שהם הורים טובים, לאחר שבמשך 18 שנים דאגו לכל צרכיו של בנם/בתם. אך חשוב לזכור שזו חובתו של בית המשפט לבדוק שהאפוטרופוס המוצע, הוא האדם המתאים ביותר לטפל בחסוי).

מי רשאי להגיש בקשה למינוי אפוטרופוס?

בקשה למינוי אפוטרופוס רשאי להגיש קרוב משפחה של החסוי או נציג היועץ המשפטי לממשלה, (במקרה כזה בד"כ תהיה זו פניה של עובד סוציאלי המטפל בחסוי באמצעות נציג היועץ המשפטי במשרד הרווחה). את הבקשה ניתן להגיש ישירות לבית המשפט או באמצעות עו"ד.

מתי מגישים בקשה למינוי אפוטרופוס והכרזה על חסוי כפסול דין

מומלץ להגיש בקשה להכריז על חסוי כפסול דין ולמנות לו אפוטרופוס ממש בסמוך למועד שבו ימלאו לאותו חסוי 18 שנים. אם מגישים את הבקשה לאחר שכבר מלאו לחסוי 18 שנים מומלץ לצרף בקשה להתמנות כאפוטרופוס זמני, עד שבית המשפט יחליט בבקשה.

כיצד מגישים בקשה?

בקשה להכרזה על פסול דין תהיה בכתב. המבקש חייב לפרט בבקשה:

- שמו, מענו ומספר זהותו של מי שמבקשים להכריז עליו כפסול דין;
- צילום ת.ז של המבקש + החסוי
- הסיבות להגשת הבקשה; את העניין שיש בה למבקש;
- תצהיר (מאושר על ידי עו"ד), של המבקש לאימות העובדות הכלולות בבקשה; התצהיר נעשה מול עו"ד בבית המשפט, הפעולה כרוכה בתשלום.
- תעודת רופא (פסיכיאטר/ רופא משפחה) על מצב בריאותו של מי שמבקשים להכריז עליו כפסול דין.

בקשה למינוי אפוטרופוס תהיה בכתב; המבקש חייב לפרט בבקשה (מצורפים מסמכים, נספח ו'): :

- שמו, מענו ומספר זהותו של החסוי ואת הסיבות להגשת הבקשה למינוי אפוטרופוס;
- תצהיר, (מאושר על ידי עו"ד), לאימות העובדות הכלולות בבקשה;

- שמו ומענו של האפוטרופוס המוצע, והסכמה בכתב לשמש כאפוטרופוס. במידה ורק אחד ההורים מבקש להתמנות – יש לצרף הסכמה מן ההורה השני שאינו מתנגד למינוי.
 - חוות דעת מפסיכיאטר או מרופא המשפחה המפרטת את מצבו של החסוי. חוות דעת חייבת לכלול התייחסות לשאלה האם האדם מסוגל/אינו מסוגל באופן מלא/חלקי לדאוג לענייניו, וכן מידת יכולתו להבין את משמעות המינוי ולהביע דעתו בעניין. חשוב להקפיד כי במקרה של חסוי שאינו מסוגל להביע דיעה, בחוות הדעת ייכתב במפורש, כי: "הנ"ל אינו יכול להביע דעה לגבי המינוי".
 - רצוי לצרף גם חוות דעת של עובד סוציאלי, ובמידה וישנן - החלטות של ועדות השמה בענייניו של החסוי.
 - יש להגיש את הבקשה לבית משפט לענייני משפחה שבתחום סמכותו נמצא מקום מגוריו של החסוי. בעבר היה צורך להגיש את הבקשה ב- 4 עותקים, כיום למיטב ידיעתנו יש צורך בעותק אחד בלבד הנסרק למחשב.
- פתיחת ההליך כרוכה בתשלום אגרה לבית המשפט ותשלום על תצהיר בפני עורך-דין של בית המשפט (במקרה שהבקשה מוגשת באופן עצמאי).
- לאחר בדיקת הבקשה וקבלת עמדת היועץ המשפטי לממשלה במשרד הרווחה ומהאפוטרופוס הכללי בית המשפט בד"כ ייתן צו למינוי המבקש כאפוטרופוס. לעיתים יבקש משרד הרווחה לערוך תסקיר על המבקש ועל החסוי על מנת להתרשם, בטרם ייתן את עמדתו.
- אילו חובות חלות על האפוטרופוס?
- לאחר קבלת צו אפוטרופוס על האפוטרופוס לדאוג לחסוי ולכל צרכיו וכן לנהל את כספיו ונכסיו, אם ישנם כאלה.
- דיווח** - תוך שלושים יום מיום מינויו, חייב האפוטרופוס להגיש לאפוטרופוס הכללי, פירוט של כל הנכסים והחובות שיש לחסוי. בהמשך חייב האפוטרופוס לנהל דיו וחשבון מסודר לגבי כל נכסי החסוי, הכנסות והוצאות שלו. בנוסף, על האפוטרופוס להגיש לפחות פעם בשנה דו"ח לאפוטרופוס הכללי על מצב הנכסים, ההוצאות וההכנסות של החסוי.
- ניהול כספי החסוי** - האפוטרופוס חייב לדאוג להשקעת כספי החסוי, שאינם דרושים לו להוצאות יומיומיות באופן שיישמר ערכם ואף יעלה.
- ניהול נכסי החסוי** - אם לחסוי יש נכסים שמתנהלים לגביהם פנקסים לרישום זכויות בעלות, (בדרך כלל נכסי מקרקעין כמו דירות וכיוב'), על האפוטרופוס לדאוג כי לרשום הערה על מינויו כאפוטרופוס. זאת כדי שכל אדם שיעיין בפנקסי המרשם יידע שלא ניתן לבצע עסקה בנכסים אלה אלא באמצעות האפוטרופוס.

מידע נוסף

על תפקידיו של האפוטרופוס וחובותיו כלפי החסוי, כלפי בית המשפט וכלפי האפוטרופוס הכללי ניתן לקבל במחלקת הפיקוח על אפוטרופוסים במשרדי האפוטרופוס הכללי: ממונה ארצית על הפקוח על אפוטרופוסים - רו"ח גב' גיתית שר שלום, ירושלים, רחוב יפו 216, טלפון: 02-5311612.

הסברים נוספים ניתן לקבל באתר האפוטרופוס הכללי -

<http://old.justice.gov.il/MOJHeb/ApotroposKlali/PikuahApotropus/pikuach.htm>

טפסים מעודכנים ניתן להוריד באתר של בתי המשפט -

<http://elyon1.court.gov.il/heb/forms/8.pdf>

וכן בדף הנחיות למועמד להתמנות כאפוטרופוס:

<http://www.patent.justice.gov.il/NR/rdonlyres/DE90D267-4DA7-4E3F-B473-E64481B721FD/0/paptklaliheb.pdf>

ובדף הנחיות לאפוטרופוס על חסוי

<http://old.justice.gov.il/NR/rdonlyres/69D0DA54-B0C9-49D5-BBA5-C400E606BF52/35075/hanhayothasuyheb.pdf>

עמותת אפוטרופסות ללוקים באוטיזם מיסודה של אלו"ט:

העמותה מעניקה את שירותיה לילידים ולבוגרים שהסיבה למוגבלותם אובחנה כנובעת מאוטיזם ונכונה להתמנות כאפוטרופוס, על פי חוק, עם קבלת צו של בית משפט. העמותה משמשת כאפוטרופסית לגוף ולנפש ובמידת הצורך וע"פ בקשה, יכולה לנהל את רכוש החסוי, בכפוף להחלטת בית המשפט.

פנייה לעמותה:

טלפון: 074-7047891 פקס: 074-7047892

דואר אלקטרוני: info@autropsut.org.il

כתובת: העמותה לאפוטרופסות ללוקים באוטיזם מיסודה של אלו"ט

מגדלי התאומים 2 ז'בוטינסקי 35, רמת גן.

שעות קבלת קהל (בתיאום מראש): א', ד': 00:16-08:30. ג': 00:20-15:30

רשימת בתי משפט לענייני משפחה:

בית המשפט לענייני משפחה בקרית-שמונה – מרכז מסחרי פקס: 04-6950505

בית המשפט לענייני משפחה בנצרת – רח' המעיין, מגרש הרוסים, נצרת 16000,

פקס: 04-6467817

בית המשפט לענייני משפחה בטבריה – דרך הציונות 1 טבריה 14275, טל' 04-6722221,

פקס: 04-6722673

בית המשפט לענייני משפחה בחיפה – רח' ביאליק 2 חיפה 33105 פקס: 04-8660079

בית המשפט לענייני משפחה בכפר סבא – רח' טשרניחובסקי 14 44101 טל' 09-7763200

פקס: 09-7474715

בית המשפט לענייני משפחה ברמת-גן – רח' בן גוריון 38 רמת גן 52511, טל: 03-6100800,

פקס: 03-6100887

בית המשפט לענייני משפחה בירושלים – רח' בית הדפוס 12 ירושלים 95156, טל: 02-5010222,

פקס: 02-5110227

בית המשפט לענייני משפחה בראשון לציון – רח' ישראל גלילי 5 75100 טל': פקס: 03-9425605

בית המשפט לענייני משפחה באשדוד – רח' מורדי הגטאות, רובע ב', אשדוד 77370, טל:

08-8514044, פקס: 08-8514044

בית המשפט לענייני משפחה בבאר שבע – רח' התקוה 5 באר שבע 84102, פקס: 08-6470369

בית המשפט לענייני משפחה באילת – דרך יותם 3 פקס: 08-6375507

מרכז מידע ארצי 6593333 – 02, בימים א'-ה' בין השעות 08:00-18:00

- ירושה: חוק הירושה תקף גם לגבי אנשים עם מוגבלויות, כדי להבטיח את זכויותיהם רצוי להתייעץ עם עו"ד מומחה לענייני משפחה. (ניתן למנות, בצוואה, מנהל עיזבון שידאג לענייניו של הילד).

אינדקס טפסים :

טופס	נספח	עמוד	תחום שייכות	כתובת אתר אינטרנט ממנו ניתן להוריד טופס
טופס תביעה לקצבת נכות כללית	נספח א'		ביטוח לאומי	האתר של ביטוח לאומי- www.btl.gov.il קישור לטופס
בקשה להנחה מבזק	נספח ב'		בזק	בקשה להנחה מבזק
טופס בקשה להעסקת עובד זר	נספח ג'		משרד הפנים, רשות אוכלוסין וההגירה	טופס בקשה להעסקת עובד זר
בקשה לתו נכה ופטור מאגרת רישוי	נספח ד'		אגף הרישוי	בקשה לתו נכה ופטור מאגרת רישוי
טופס בקשה לבית משפט לענייני משפחה לקבלת אפוטרופסות	נספח ה'		בית משפט	קישור לטופס